

ד'תשס"א

ספר

תורות והלכות

והוא ליקוטי הלכות מסודר
מחדש לפי סדר התורות

סב

י"ל לאלפי לומדי התורה הזמנית העולמית

מהדורת מיוחדת ללומדי התורה הזמנית

קונטרס זה הוא דוגמא מהספר 'תורות והלכות' בו מובא התורות בליקו"מ עם הלכות והתפילה שעליה.

הקונטרס יו"ל ע"י ארגון "תמימי דרך" שע"י עמותת נחלת חן. לעי"נ ר' אלעזר ב"ר שלמה יהודה, איטא בת ר' דוב בעריש ולה צלחת וישועת ר' בנימין יעקב נתן בן איטא וויצהנדלר ובני ביתו בכל מיני דמיטב.

בסיוע בהוצאות 'לטייל בתורתו'

מדברי ראב"נ זיע"א

ואותו באמת קשה מאוד למצאו גם בחייו הק' ומכל שכן וכ"ש כשנסתתר ונסתלק לגמרי ואין לנו רק מה שנשאר אור פני חכמתו ונשמתו בהתלבשותו בספריו הק' אשר על זה מצווה ומזהיר מאוד בחי' משה הנ"ל על מצות ריבוי הכתב והדפוס של ספריו וספרי תלמידיו וכו' כי בזה לבד עיקר הרפואה והתיקון של כ"א בגוף ובנפש ובממון [ביאה"ל תורה ל']

ברסלב'ר חסיד קח לך זכות בפעולות ארגון תמימי דרך להפצת התורה הזמנית

אם ברצונך ליטול חלק בפעילות המבורכת של חבורת "תמימי דרך", בכל צורה שהיא - הן בגוף והן בממון, פנה עוד היום ל-0527148323.

ספר תורות והלכות

תורה סב

הנה הספר שלפניכם הוא קנקן מלא ישן השלימות שבכל ספרי רבינו הקדוש רבי נחמן בן פיגא מברסלב, מאחר שהוא חיבור בן חמה ולבנה, בן הרב רבינו הקדוש לבן תלמידו נאמן ביתו הממשיך דרכו לדורותיו רבי נתן מברסלב, שהוא מבאר את כל התורה שבכתב ובעל פה בספרו ליקוטי הלכות על פי הקדמותיו ויסודות שקיבל מרבו המובאים בליקוטי מוהר"ן ובשאר ספריו. ועד עתה שני המאורות האלו היו בשני ספרים וכל אחד היה צריך בעצמו לחברם ביחד, ומהסיבה הזאת הרבה לא זכו לטעום מהאור האמיתי השורה על ספרי ליקוטי הלכות, כי אין מי שיבין את דבריו לאמיתו אלא אם כן הוא יודע היטב התורה שבליקוטי מוהר"ן שעליה בנוים החידושי'ן הקדושים של התלמיד. והנה לשונו בהקדמתו לליקוטי הלכות: "פי דברי רבינו ז"ל הם עמקים ורחבים מאד, ובכל תורה ותורה יש פמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים גפלאים, בכל החדושים שה' יתברך פקח עיני לחדש בהם, כלם קשורים ומהדקים בקשרים הרבה בדבריו הנוראים והקדושים, ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך, בכלם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה שגלה רבינו ז"ל שפלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד. וכאשר שמעתי מפיו הקדוש ז"ל שאמר על החדושים שלי, שאין מי שיבינם היטב, מחמת שצריכין לזכר היטב מאד את דברי תורתו הקדושה, ולהיות בקי בכל חדריו ופרטיו ודקדוקיו. ועל-כן הכרחתי בכמה מקומות להאריך ולהרחיב הדבור ולחזור ענין אחד כמה פעמים, אולי יפגס בלב המעיין תכּן הפונה האמתית, לידע החדוש על בריו" עד כאן לשונו. והנה כאן בספר הזה חמה ולבנה מקובצים, כלומר שחיברנו את דברי רבי נתן המפוזרים בליקוטי הלכות אל דברי רבינו שעליהם הם מיוסדים, ועל ידי זה יכולים לטעום את נועם דבריו, להבין את עומק עצותיו הנפלאות, ואת עוצם התחזקותו! אשרי שיאחז בו!

קו' זו יצא על ידי הוצאת 'תורות והלכות' בשיתוף
ארגון תמימי דרך - לחיזוק הליכה עם התורה
הזמנית.

התורה הזמנית - התורה שאיתה לומדים רבבות
אנשי שלומינו בארץ ובתפוצות, במשך תקופה
של ב' או ג' חודשים כמו שאמר רבינו הק':
דְּבַר עֲמָנוּ כַּמָּה פְּעָמִים שְׁרָצוּנוּ חָזַק מְאֹד שְׁנִלְךָ
עִם הַתּוֹרוֹת שְׁגָלָה. דְּהֵינּוּ לֵילְךָ תִּחְלָה אֵיזָה
זְמַן עִם תּוֹרָה פְּלוֹנִית בְּעֶרְךָ ב' או ג' חֳדָשִׁים,
דְּהֵינּוּ שְׂיִהְיוּ כָּל עֲבוֹדָתוֹ וְהַלּוּכּוֹ בְּיִרְאָת ה' עַל
פִּי הַנְּאָמַר בְּאוֹתָהּ הַתּוֹרָה, וְכָל תְּפִלָּתוֹ וְשִׁיחָתוֹ
יִהְיֶה לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לָמָּה שְׁנֵאמַר בְּאוֹתָהּ הַתּוֹרָה,
וְכֵן יִתְנַהֵג אֵיזָה זְמַן. וְאַחַר כֵּן יֵלֶךְ אֵיזָה זְמַן עִם
תּוֹרָה אַחֶרֶת, וְכֵן אַחַר כֵּן, עַד שְׂיִגְמֹר לֵילְךָ עִם
כָּל הַתּוֹרוֹת. וְדְבַר כַּמָּה פְּעָמִים מְזָה. אֲשֶׁרִי מִי
שְׂיֵאחֲזוּ בְּזֹה:

תוכן העניינים

סודרו כפי סדר כתיבתם

- א** "ויסב אלקים" תורה סב -
- ב** סיפור
- י** הלכות תשעה באב ושאר תעניות הלכה א
- יא** הלכות חדש הלכה א
- יג** הלכות השכמת הבקר הלכה ג
- כ** הלכות חלב ודם הלכה ד
- לב** שלום ומחלוקת (ציצית א)
- לג** תנו לה מפרי ידיה (ציצית ה אות כד)
- לג** חלק לבם (תפילין ד אות ה)
- לד** אמונה בחינת ראייה (תפילין ו אות יב)
- לד** להתחיל כל פעם חדש - השם באחוריים (קריאת התורה ו אות כא)
- לה** חלק לבם (בית הכנסת ה אות לב)
- לז** בירור המאכלים על ידי אמונה (נטילת ידים א)
- לז** בירור המאכלים על ידי אמונה (נטילת ידים ד אות ה)
- לז** תיקון המאכלים על די אמונה (נטילת ידים ו אות יב)
- לח** הלכה פסוקה (שבת ו אות ד)
- לט** על ידי אכילה בקדושה נעשה יחוד גדול (עירובי תחומין ו אות יב)
- לט** אכילת הצדיקים מבררת ניצוצות ומקרבת רחוקים
- מ** יצר הרע - מחלוקת (תענית ב)
- מ** בירור האכילה על ידי אמונה (תענית ד אות כה)
- מא** כל הימים מקבלים כח מההתחלה (חנוכה א)
- מא** תענית מכניע הג' שרים (אבר מן החי א אות ג)

- מג יצר הרע – מחלוקת (ריבית ה אות א)
- מג מה שאפשר להבין, מצוה להבין, ומה שאי אפשר, צריך
- מד אחיזת הסטרא אחרא ממחלוקת (ראשית הגז א)
- מה על ידי אכילה נעשה יחוד (קידושין א)
- מו הלכה – שלום (יבום ג אות ו)
- מו יניקת הרע ממחלוקת (שם אות כא)
- מז אמונה כאילו רואה (הפקד ונכסי הגר ד אות ד)
- מז עיקר האמונה על ידי שלום (שם אות לג)
- מז אמונה הוא רק במה שאין מבינים (פקדון ה אות ז)
- מח יצר הרע – כפירות (שומר שכר ב אות י)
- מח תאוות אכילה ושתיה ראשי התאוות (נזקי ממון א)

דברי פתיחה

"אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'

יְתַבְרַךְ, בְּכֻלָּם צְרִיכִין לְחַזֵּר בְּכֹל פַּעַם לְכֹל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה שְׁגָלָה רַבֵּינוּ ז"ל שְׁכָלוּלָה מִחֻלְקִים וּפְרָטִים הַרְבֵּה מְאֹד. **וְכֹאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ ז"ל שְׁאָמַר עַל הַחֲדוּשִׁים שְׁלִי, שְׁאִין מִי שְׁיָבִיגִים הַיֵּטֵב מִחֻמַּת שְׁצָרִיכִין לְזַכֵּר הַיֵּטֵב מְאֹד אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְלִהְיוֹת בְּקִי בְּכֹל חֻדְרָיו וּפְרָטָיו וְדִקְדוּקָיו. וְעַל־כֵּן הִכְרַחְתִּי בְּכַמְּהָ מְקוֹמוֹת לְהֶאֱרִיךְ וּלְהִרְחִיב הַדְּבָר וּלְחַזֵּר עִנְיָן אֶחָד כְּמָה פְּעָמִים, אוֹלֵי יָנֵס בְּלֵב הַמַּעֲיָן תִּכֵּן הַפְּנֵה הָאֲמִתִּית, לִידַע הַחֲדוּשׁ עַל בְּרִיו.**

הַחִיבוֹר הַזֶּה בְּנוֹי בְּצוּרָה כְּזוֹ שְׁלֵאֲחַר כֹּל מֵאֲמַר בְּלִיקוּטֵי מוֹהֲר"ן אוֹ בְּשִׁיחוֹת הַר" וְכדוֹמָה, יוֹפִיעוּ כֹל הַהֲלָכוֹת שְׁמוֹהֲרַנ"ת ז"ל דַּרְשׁ עַל פִּי אוֹתוֹ מֵאֲמַר, וְהֵם מְבֹאֲרִים אוֹתוֹ הַדָּק הַיֵּטִיב. בְּנוֹסֵף לִיקְטָנוּ קְטַעִים מִפּוֹזְרִים בְּרַחְבֵי הַלִּיקוּטֵי הַלְכוֹת שֶׁהֵם גַּם מְבֹאֲרִים וּמֵאִירִים אֶת אוֹתָהּ לַמְרוֹת שְׁאִינֵם בְּנוִים עֲלֶיהָ מִמֶּשׁ. יֵשׁ לְצִיָּן כִּי לִיקְטָנוּ רַק קְטַעִים הַמְתִּיחִסִּים מִמֶּשׁ אֶל אוֹתוֹ הַמֵּאֲמַר שְׁבוּ אֲנוּ עֲסוּקִים, וְדִלְגָנוּ עַל הַקְטַעִים שֶׁרַק מְזַכִּירִים אוֹתוֹ בְּקִצְרָה.

יְדוּעַ כִּי רַבֵּינוּ ז"ל הַשְׁתוֹקֵק מְאֹד שְׁאֲנִשׁוּ יַעֲיִינוּ בְּסַפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְיִלְכוּ עִם

בְּרַגְשֵׁי גִיל וְחֻדוּהָ הַנִּנּוּ לְהַגִּישׁ לַפְּנֵי עִם הַקְּדוֹשׁ אֶת הַסֵּפֶר הַנִּפְלֵאָה הַזֶּה, שֶׁהֵינּוּ לְמַעֲשֵׂה סִידוֹר חֲדָשׁ וּמוֹעִיל שֶׁל הַסֵּפֶר "לִיקוּטֵי הַלְכוֹת", שֶׁהוּא בְּמִקּוֹר מְסוּדָר לַפִּי סִימְנֵי הַשּׁוֹלְחַן עֶרוֹךְ, וְכַעַת סִידְרָנוּ אוֹתוֹ לַפִּי הַמֵּאֲמָרִים שֶׁל הַלִּיקוּטֵי מוֹהֲר"ן, וְזֹאת כְּדִי לְהִבִּיאַ תּוֹעֵלַת מְרוּבָה אֶל הַלִּימוּד כְּמוֹ שְׁנִבְאָר לְקַמּוֹן. כִּידוּעַ שֶׁהַסֵּפֶר "לִיקוּטֵי הַלְכוֹת" הוּא בְּנוֹי עַל פִּי הַהֲקַדְמוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּסֵפֶר לִיקוּטֵי מוֹהֲר"ן אוֹ שֶׁאֵר סִפְרֵי רַבֵּינוּ ז"ל מוֹהֲר"ן מְבֹרְסֵלֵב, שֶׁעַל פִּיהֶם בִּיאַר אֶת סִימְנֵי הַשּׁוֹלְחַן עֶרוֹךְ, וּמִבְּלִי לְדַעַת מְקוֹדֵם אֶת הַהֲקַדְמוֹת הַנִּמְצָאוֹת בְּלִיקוּטֵי מוֹהֲר"ן וְכו' הַלִּימוּד הֵינּוּ שִׁיטְחִי, וּבְכַדִּי לְעַמִּיק בְּדַבְרֵי הַלִּיקוּטֵי הַלְכוֹת צְרִיכִים מְקוֹדֵם לְדַעַת הַמֵּאֲמַר שֶׁאוֹתָהּ הַהֲלָכָה בְּנוּיָהּ. וְכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ הֵם בְּעַצְמָם חֻלְקֵי מֵהַקְּדָמַת הַלִּיקוּטֵי הַלְכוֹת וְהֵנָּה לְשׁוֹנוֹ:

כִּי דְבָרֵי רַבֵּינוּ ז"ל הֵם עֲמָקִים וְרַחְבֵּים מְאֹד, וּבְכֹל תּוֹרָה וְתוֹרָה יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה הַקְּדָמוֹת וְעִנְיָנֵים וְחֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, בְּכֹל הַחֲדוּשִׁים שֶׁה' יְתַבְרַךְ פָּקַח עֵינָי לְחֲדָשׁ בָּהֶם, כָּלֵם קְשׁוּרִים וּמְהֻדָּקִים בְּקִשְׁרֵים הַרְבֵּה בְּדְבָרָיו הַנּוֹרְאִים וְהַקְּדוּשִׁים, וּבְכֹל מְקוֹם שֶׁמִּתְרַחֵב הַרְוֵשׁ וְהַחֲדוּשׁ שֶׁחֲדָשְׁתִּי בְּעֶזְרַת ה'

ב. הצירוף של כל "הליקוטי הלכות" השייכים לאותה התורה, יוסיפו הבנה, ו"הלכה" אחת משלימה את השניה, ויפרו את הלימוד.

ג. בכדי להבין יותר ביסודיות ובעמקות, טוב שהלומד יהיה מונח תקופה מסוימת באותו עניין ויעסוק בו, וכשהוא לומד בצורה זו הוא לומד במשך תקופה את אותו מאמר ואינו קופץ בכל פעם מתורה לתורה.

ד. הלימוד בצורה כזו יאירו גם את התפילה וההתבודדות מאחר שיהיה מונח תקופה באותו מאמר, יוכל יותר לשפוך שיחו על פיו מאחר ויהיה בקי בו, שזה יאיר בחזרה את לימודו ויעשיר את הבנתו באותו מאמר.

ה. ממילא על ידי צורת לימוד זו, יזכה ללמוד את ספרי רבינו בעיון כבקיאות ביחד, כי על ידי קריאה גרידה בספר הזה הוא כבר מעיין בליקוטי מוהר"ן מאחר שהוא חוזר בכל פעם על אותם נושאים בתוספת ביאור.

ו. על ידי כל זה הלימוד יביא אותנו לידי מעשה שזהו עיקר כוונת רבינו לקיים עצותיו בפשיטות.

יהי רצון שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי רבינו הקדוש, לעסוק בספריו הקדושים ולצעוד בדרך אותה סלל לנו עד ביאת משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן.

תורותיו הנפלאות, וציוה אותנו שיהיה לנו שיעור בספרו בעיון רב, ומה לנו "הליכה" יותר מתאימה מאשר הלימוד בליקוטי מוהר"ן עם באיור של המובהק שבתלמידיו מוריני הרב רבי נתן ז"ל שכבר הכין לנו את "הליקוטי הלכות". וכל הלומד ליקוטי הלכות בצורה יתפלא לראות איך כל קטע ממש מבאר את הליקוטי מוהר"ן מה שלא נראה כן לכאורה, ובלימוד בצורה הזו מובטח שהאדם ירגיש גן עדן ממש בלימודו.

תועלת עצומה ללמוד ליקוטי הלכות בצורה שבה ערוך הספר.

כשאדם לומד בצורה הזו:

א. בשעת לימוד "הליקוטי הלכות" הוא כבר מונח היטב באותו המאמר שבליקוטי מוהר"ן שרבי נתן מבאר. והנה מעט מזעיר דוגמאות מלשון רבי נתן:

עֵין הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה 'וּבַיּוֹם הַבְּפוּרִים' הַנִּזְכָּר וְתַבִּין הַדְּבָרִים, כִּי כָּל זֶה נִכְתָּב בְּקִצּוֹר, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין הַיֵּטֵב הַדְּבָרִים כִּי אִם אַחַר הָעֵינָן בְּהַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר: (הלכות נטילת ידים הלכה א' בסוף)

וְעֵין הַיֵּטֵב בְּכָל הַתּוֹרָה תִּקְעוּ הַנִּזְכָּר מְרִישָׁא לְסִיפָא וּמְסִיפָא לְרִישָׁא וְתַבִּין בְּדַבְּרֵינוּ אִין הַכֹּל מְקֻשָּׁר פָּה עַל פִּי הַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר.

(גביעית חוב מהלקוחות ואפסטיקי הלכה ה' אות מר)

עֵין הַיֵּטֵב אֶת כָּל הַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר מְרִישָׁא לְסוּפָה, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא תוּכַל לְהַבִּין כָּל אֶת דְּבָרֵינוּ: (בירכת הפירות ד' אות יד)

תורה סב

"וישב אלקים"

שיחות וסיפורים על התורה

גדולות כי נוגע למרחוק מאד:

(חיי מוהר"ן כו)

"נפתחו השמים ואראה מראות אלקים" (יחזקאל א) בראשי תבות צרוף אמונה. פי מי שיש לו אמונה שלמה, הרי זה כאלו רואה בעינים את הדבר כמבאר בהתורה "ויסב אלקים" וכו', ועל כן מי שזוכה לאמונה שלמה הרי כל השמים פתוחים לפניו, ורואה מראות אלקים עין בעין מחמת תקף אמונתו באמת. וזה אותיות א' מ' וי' נ' ראשי תבות: נפתחו השמים ואראה מראות אלקים כנ"ל:

(מכתב יד מוהר"ג)

שמעתי מאבי, ששמע ממוהר"ג ת ז"ל שפרש בכונתו הקדושה, שצריך אמונה בעסקנו באלו הסבות שזה בעצמו רצונו יתברך, לברכנו בכל אשר נעשה ונעסק על פי הטבע, כמבאר בזה מכמה כתובים (עין דברים ט"ו י"ח). אבל בכל זאת, עיני כל, אליו לבד ישפרו באמונתם, ולא לעשות עקר מהסבות בעצמם, כטעות הטועים חס ושלום, שאין ביכלתו כלל לפרנס ולרפאות זולתם:

(ביאור הליקוטים סימן זה)

בחרף בשנת תקס"ה נסע רבנו זכרוננו לברכה למעדוועדיוקע על שבת שירה לומר שם תורה כמנהגו. באותה העת היתה בתו חיה שהיתה אז בקהלה קדושה הנ"ל, והיתה חולה על העינים שגדל לה על העינים מה שקורין בילמא [יבלת], וכמעט שנסמית בעיניה, וכשבא רבנו זכרוננו לברכה למעדוועדיוקע נודע לו, ואמר אז התורה ויסב אלקים הנדפסת בלקוטי א' בסימן ס"ב, שמובא שם מאמר הזהר הקדוש עלמתא שפירתא דלית לה עינין, ונתרפאה על ידי זה. וכשבא לביתו ספר לפני זאת המעשה בעצמו, והבנתי מתנועותיו הקדושות שהיה אצלו דבר גדול ונפלא ענין זה שהמשיך לה רפואה על-ידי דבור מתורתו הקדושה, כי כל מה שעבר על זרעו הקדושים נוגע עד למרחוק. כי כל מה שעובר על כל אדם יש בו נסתרות הרבה כי אין דבר לריק חס ושלום וכל הגדול במעלה יותר כל מה שעובר עליו נוגע למרחוק יותר, אבל זרעו הקדושים עצמה וגדלה מעלתם ברום גבהי מרומים כמבאר במקום אחר (חיי מוהר"ן תקפג), וכל מה שעבר עליהם היה בכל דבר מלחמות

(לשון רבנו זכרוננו לברכה)

וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הַעַם וְכו' (שמות י"א):

א דע, ש'על-ידי אכילתם של ישראל, נעשה יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה אפין באפין, בבחינת (רות ב): "וַיֹּאמֶר בְּעוֹז לְרוּת לַעֲתֹה הָאָכַל גְּשֵׁי הָלֵם". 'לעת האכל' דיקא, הינו על-ידי האכילה 'גשי הלם', דא יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה. בבחינת (בראשית מ"ד): "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" – 'דא תקרבתא מלפא במלפא' (זהו ויגש דף ר"ו, ועין שם בפרוש הרמ"ז). רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר, ואין בו שום תערובות. כי מאכל שיש בו תערובות. על-ידי מאכל כזה, יוכל האדם לחטא:

ב והפרור של המאכלים, הוא על-ידי אמונה. כי האמת, מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין, הוא מצוה גדולה לחדד השכל, להבין הדבר על בריו, ועל זה נאמר (אבות פרק ב): 'ודע מה שתשיב לאפיקורוס'. כי יש חלוק בין הקשיות, כי יש קשיא שיוכל האדם להבין תרוץ על קשיא זו, על זה נאמר: 'ודע מה וכו'. ויש קשיא, שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תרוץ על קשיא כזו, רק לעתיד לבוא יתגלה התרוץ, אסור לאדם לעין בהם, וכל מי שסומך על שכלו ומעיין בה, על זה נאמר (משלי ב): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן". כי על קשיא כזו, אסור לסמוך על שכלו, רק להעמיד על

אמונה. ואפלו אלו הקשיות שיש עליהם תשובה, לפעמים נסתמו שבילי השכל, ואינו יודע להשיב, ונזרקה בו אפיקורסות, ואינו יודע מה להשיב על אפיקורסות. וזאת האפיקורסות היא לכל אחד לפי בחינתו, יכול להבין בין רב למעט.

כי צריך לעבד את ה' בשני יצרין, שיהיה היצר הרע כפוף ליצר טוב, כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה (ברכות ג"ד): "וְאֶהְבֶּתְּ וְכו' בְּכָל לִבְכֶּךָ" – בשני יצרין. שיהיה לבו שלם עם ה' אלקיו, שלא יהיה לו מחלוקת בין שני יצרין. הינו שלא יהיה לבו חלק עליו, בבחינת (הושע י'): "חֵלֶק לְבָס". וכאמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם, 'שמלא כל הארץ כבודו' (ישעיה ט), והקדוש-ברוך-הוא עומד בשעת התפלה, ושומע התפלה. ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדקדק מאד לכוון את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך, ואינו מדקדק כל-כך. וכל אחד לפי מעוט שכלו וידיעתו, כן התלהבותו ודקדוקו. והידיעה היא מהיצר הטוב שבלב, והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב. והסתרת הידיעה, הן הן אפיקורסות וקשיות, שהיצר הרע מקשה את לבו לפל ברעה (משלי כ"ח):

והתקון לזה המחלוקת שבלב, לתקן אותו בשרשו. הינו כי עקר התהוות מחלוקת היצר הרע, שרשו מן

ליקוטי מוהר"ן

תרוץ, אסור לאדם לעיץ בהם, רק לחזק את עצמו באמונה. וכשיש לו אמונה בשלמות, יוכל להיות על ידי אכילתו, יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה כנ"ל. בחינת (תהלים ל"ז): "ורעה אמונה", הינו בחינת אכילה על-ידי אמונה:

ג ועקר שלמות וקשוטי אמונה, הינו לקרב דוקא המרחקים, בחינת (צפניה א): "לקרא כלם בשם ה'", אפלו עכו"ם יקרבו לאמונות ישראל, ולעבדו שכם אחד:

ד ולהשלים את האמונה, הינו לקרב את הרחוקים כנ"ל, צריך מתחלה להעלות ניצוצי אותיות הדבור. וכשנתבררו אותיות הדבור, אזי הופך את עצמו הדבור, ומלקט הניצוצות הקדשה מבין הקלפות, ונשארים הקלפות בלא חיות. ואז העכו"ם שיניקתם מהקלפות, כשרואים שאין להם חיות, אזי משליכים את אמונתם, בחינת (ישעיהו ב): "ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו", ומדביקים את עצמם לאמונת ישראל. וזה בחינת (שם בצפניה): "אז אהפך אל העמים שפה ברורה". שפה ברורה, הינו הדבור שנתברר מביניהם, הוא הופך את עצמו אל העמים, כדי ללקט מהם שארי ניצוצות הקדשה. ואז נתקיים: "לקרא כלם בשם ה'", שידבקו כלם באמונת ישראל:

המחלקת שבקדשה. כשהשתלשלה מן דרגא לדרגא, עד שנשתלשל למטה, נתהוה ממנו מחלוקת היצר הרע, בבחינת "חלק לבם". ומטיל בו אפיקורסות, ומסתיר ממנו שבילי השכל אשר אינו יודע להשיב. ומחלקת שבקדשה, הוא מחלקת תנאים ואמוראים שבגמרא, שזה אוסר וזה מתיר. ומהשתלשלותם למטה, נתהוה ממנו מחלקת היצר הרע. וכשמתקן המחלקת שבקדשה, אזי ממילא נתבטל מחלקת היצר הרע, כי אין אחיזתו אלא משם.

ותקון המחלקת שבקדשה, הן הלכות פסוקות. כי פסק הלכה הוא השלום וההכרעה של מחלוקת התנאים ואמוראים. ועל ידי למוד הפוסקים, הוא נתקשר להשלום שבקדשה, ומתקן המחלקת שבקדשה. ואז נתבטל המחלקת היצר הרע שבלבו. ואז יוכל לעבד את השם בכל לבבו, בשני יצרים. ונפתחו לו שערי השכל. שיודע להשיב לאפיקורוס. וכל זה נעשה על ידי ההכרעה והשלום הנ"ל: וזה אותיות שלום, נוטריקון ודע מה שתשיב לאפיקורוס. כי על ידי השלום, יודע להשיב על אפיקורסות שבלבו:

וזה (תהלים קי"ט): "אודך בישר לכב בלמדי משפטי צדקה". 'לכב' דיקא, בשני יצרין. אימתי, כד 'למדי משפטי צדקה', הינו על ידי למוד הפוסקים: אבל הקשיות שאין עליהם

מתגברים, צריך להדביק ולהסתיר
אחורי הקדשה, שלא יינקו. ודבקות
אחורי הקדשה, היא על ידי התענית.
כמו שכותבים שם הוי"ה בבחינת
אחורים, שכותבים מתחלה יו"ד,
ואחר כך כשרוצים וכותבים ה"א,
חוזרים לאחורים וכותבים יו"ד ה"א
וכו'. כן התענית, שהוא עקר הכנעתן
של השרים הנ"ל, הוא בבחינת
דבקות אחורי הקדשה:

**כי עקר זכות התענית, אינו אלא
כשאנו חושבים השעות שהתחיל
להתענות. למשל, כשמתענה שני
ימים, היום השני שהוא נחשב ביותר,
אין מחמת עצמו, אלא מחמת שאנו
חוזרים ליום ראשון, אזי נחשב יום
שני לזכות יותר:**

**גם כי עקר כל הדברים הן התחלה,
כי 'כל התחלות קשות' (מכילתא
פרשת יתרו והובא בפרש"י), מחמת שיוצא
מהפך להפך. אבל אחר התחלה, הוא
נכנס מעט בהרגל, ואינו קשה עליו
כל כך. וכן בכל יום ויום שהולך
למרחוק מההתחלה, כן נקל הדבר,
שנכנס מעט בהרגל. נמצא שעקר כח
העבודה של כל ימים, אינו אלא
ההתחלה, שאנו צריכין לחזור
לאחורי, ליום ראשון שהתחיל להבין
ולהתענות שהוא תחלת התשובה,
שהיה קשה עליו ההתחלה, שיצא
מהפך להפך. ובכל יום חוזר
לאחוריו, לקבל כח מהתחלה.
ומחמת שאלו השרים הנ"ל, הם**

ה ולהעלות ניצוצי הדבור, צריך
לתענית. וזה בחינת (תהלים קי"ז):
"מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו"
וכו', אזי: "ישלח דבורו". כי עקר
תקון הדבור, הוא על ידי התענית. כי
עקר יניקת הקלפות, אינו אלא
מאחורי הקדשה. כי מפני הקדשה אי
אפשר להם לינק, מחמת בהירות אור.
אלא לפעמים נותנים להם מלמעלה
במכון כח לינק מפני הקדשה, וכך זה
אינו אלא לרע להם, בחינת (קהלת ח):
"עת אשר שלט האדם באדם לרע
לו". וכל התאוות הם בחינת קלפות,
כי התאוות הם מותרות, כי בלא
התאוות יכול הגוף להתקיים, נמצא
שהם מותרות לקיום הגוף. כמו
הקלפות הם מותרות, כי עקר אינו
אלא הפרי. והקלפות הם מותרות.
וכשמגברים התאוות על האדם,
הוא התגברות הקלפות על הקדשה.

**וראשי התאוות הם שלשה שרי
פרעה, 'שר המשקים'
ו'אופים' ו'טבחים', שהם: 'קנה'
ו'ושט' ו'ורידין' שהם בחינת תאוות
אכילה ושתייה, שהם ראשים, שכל
התאוות נמשכים אחריהם. ויניקתם
מפרעה, שהוא אותיות ערף, הינו
מאחורים. ועקר יניקתם מהדבורים,
בחינת אחר הדברים, כי הם סמוכין
לה, כי 'קנה' ו'ושט' ו'ורידין' הם
סמוכים לחמשת מוצאות הפה. ועקר
יניקתם, מהדבורים שאינם זכים כל
כך. וכשראשי התאוות שהם הקלפות**

וְזֶה: "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲהוּ". וְזֶה (משלי ל"א): "אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל", בַּחֲנִינֵת: "וַיִּהְיֶה לָּהּ אֶת פְּרַעֲהוּ". אֵין זֶה אֶלָּא בְּשִׁבְלִי, "תִּנְנוּ לָהּ מִפְּרֵי יְדִידָהּ". הֵינּוּ, לְהוֹצִיא נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה מִבִּינָיהֶם. כְּשֶׁהִיא מוֹצִיָּאָה כָּל חַיּוּתָהּ מִבֵּין הַקְּלָפוֹת, אֲזִי מְשַׁלְּכִין כָּל הָעֲכוּ"ם אֶת אֲלִילֵיהֶם, וּפּוֹנִים כָּל־ם לְאִמוּנַת יִשְׂרָאֵל, "לְקַרְא כָּל־ם בְּשֵׁם ה'". וְזֶה עֵקֶר קִשּׁוּטֵי הָאִמוּנָה, שִׁיקְרָבוּ אַחֲרַיִם לְאִמוּנָתָהּ:

וְזֶה בַּחֲנִינֵת (סבא מִשְׁפָּטִים דף צ"ה):
 עוֹלִימְתָא שְׁפִירְתָא דְלִית לָהּ עֵינִין. עוֹלִימְתָא שְׁפִירְתָא, זֶה בַּחֲנִינֵת אִמוּנָה, בַּחֲנִינֵת (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) "יִפְּהָ אֶת רַעֲיָתִי", בַּחֲנִינֵת: "וַרְעָה אִמוּנָה":
 דְלִית לָהּ עֵינִין, הֵינּוּ אֵלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת הַנִּלְ, שְׂאִין לַעֲיֵן בְּהֵם, וְצָרִיד לְחֻזַּק בְּאִמוּנָתוֹ: גּוֹפָא טְמִירְתָא וְאַתְגְּלִי, כִּי הִיא טְמִירָא, כִּי אִם תִּשְׁאֵל אֶת הַמְּאֲמִין אִיזֵה טַעַם בְּאִמוּנָה, וְדָא אֵינוּ יוֹדַע לְהַשִּׁיב לָךְ טַעַם, כִּי אִמוּנָה אֵינוּ שִׁיךְ אֶלָּא בְּדָבָר שְׂאֵינוּ יוֹדַע טַעַם. וְאֶף-עַל-פִּיכֹן, וְגִלְיָא. הֵינּוּ שְׂאֵצֵל הַמְּאֲמִין הַדָּבָר גְּלוּי, כְּאֵלוֹ רוֹאֵה בְּעֵינָיו אֶת הַדָּבָר שֶׁהוּא מְאֲמִין בּוֹ, מִחֲמַת גְּדֵל אִמוּנָתוֹ הַשְּׁלֵמָה: נִפְקַת בְּצַפְרָא וּמִתְכַסֵּיָא בִּימְמָא, כִּי הָאִמוּנָה מִתְחַדְּשֵׁת אֲצֵל הָאָדָם בְּכָל בְּקָר, בַּחֲנִינֵת (אִיכָה א): "חֲדָשִׁים לְבָבָרִים" וְכוּ'. וּמִתְכַסֵּיָא בִּימְמָא, מִחֲמַת טְרִדַת עַסְקֵי עוֹלָם, נִתְכַסֶּה הָאִמוּנָה: מִתְקַשְׁטַת בְּקִשּׁוּטִין דְלָא

סְמוּכִים לְהַדְּבּוֹר, וְכִשְׁמַתְגַּבְרִים, אֲזִי מְמַשְׁכִּין אֶת הַדְּבּוֹר לְגִלוֹת מְצָרִים, בַּחֲנִינֵת מְצַר הַגְּרוּן, בַּחֲנִינֵת (תְּהִלִּים ס"ט): "נִחַר גְּרוּנִי", וְאֵינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוֹר לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְעַל יְדֵי הַתְּעֵנִית שְׁמַרְעִיב אֶת עַצְמוֹ, הוּא מְמַשֵּׁךְ מִימֵי הַחֲסָדִים לְלַחֲלַח הַגְּרוּן, וְאֲזִי יוֹכֵל לְדַבֵּר.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת (בְּרַאשִׁית י"ב): "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ". רָעַב, הֵינּוּ בַּחֲנִינֵת תְּעֵנִית, שְׁמַרְעִיב אֶת עַצְמוֹ. וְזֶה הוּא דְבָקוֹת אַחֲרֵי הַקְּדוּשָׁה, כִּי הוּיָהּ אֱלֻקִּים בַּחֲנִינֵת אַחֲרֵי־ם, מְסַפֵּר רָעַב. [כִּי שֵׁם הוּיָהּ בְּאַחֲרֵי־ם, דְּהֵינּוּ י"ק יק"ו יקו"ק עוֹלָה ע"ב. וְשֵׁם אֱלֻקִּים בְּאַחֲרֵי־ם, כְּזֶה א אֵל אֱלֻקִּי אֱלֻקִּים עוֹלָה ר'. וְשִׁנְיָהּ יַחַד עוֹלִים רַע"ב] וַיִּרְדַּ אַבְרָהָם מְצָרִימָה, הֵינּוּ הוֹרְדוֹת מִימֵי הַחֲסָדִים לְלַחֲלַח מְצַר הַגְּרוּן, לְהוֹצִיא אֶת הַגְּרוּן מִבַּחֲנִינֵת "נִחַר גְּרוּנִי". בְּבַחֲנִינֵת (שם): "הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגִיבָה", לְלַחֲלַח הַנְּגִיבָה, לְהַתְקִים (ישַׁעְיָה נ"ח): "קְרָא בְּגִרוּן אֵל תַּחֲשׁוּךְ". וְאֲזִי כְּשֶׁנִּשְׁתַּדְּבְּקִין אַחֲרֵי הַקְּדוּשָׁה, שְׂאִי אֶפְשֵׁר לְהַקְּלִיפוֹת לְכַנֵּס לְשֵׁם וְלִינְק, וְאֲזִי נִתְגַּלִּין הַפְּנִים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. וְאֲזִי: "וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעֲהוּ" (בְּרַאשִׁית שם). הֵינּוּ, שְׂאֵלוֹ הַשְּׂרִים הַנִּלְ, רוֹאִים אֶת יוֹפֵי הוֹד הַדְּבּוֹר, "וַיִּהְיֶה לָּהּ אֶת פְּרַעֲהוּ". וְכֵן זֶה הוּא מְכוּן מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּדִי לְהוֹצִיא בְּלַעַם מִפִּיהֶם, בַּחֲנִינֵת: "עַת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ".

פרנסה. ובהסבה של הרפואה, שהוא סמים, עושים מהם עקר, כאלו, חס ושלום, בלי הסמים, אין יכלת ביד השם יתברך לרפא. ואין הדבר כן, כי הקדוש-ברוך-הוא סבת כל הסבות ועלת כל העלות, ואין צריך לשום סבה. ועסקנו באלו הסבות, צריך להאמין בהשם יתברך לבד, ולא לעשות מהסבות עקר.

וכשהצדיק מבטל בתפלתו איזה חיוב של מערכת המזלות, אזי נתידע מהגלוי על הסתום, שיש אלקי נמצא, שהוא שומע תפלת הצדיק, ומשדד המערכות ומשנה הטבע. וכל זה יהיה לעתיד, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (פסחים ט"ח): 'עתידים צדיקים להחיות את המתים', ושאר נפלאות:

וזה: ויגש אליו יהודה, דא תקרבתא דמלכא למלכא. ויאמר אליו בי אדוני, שהשכינה מבקשת רחמים מהשם יתברך, על אלו הרחוקים. ידבר נא עבדך דבר באוני אדוני, ולא ישמע עוד אמצעי. ואל יחר אפך בעבדך, על העבר. כי כמוך כפרעה, פרעה, לשון התגלות. כי אתה אינך ידוע לבני אדם אלא מהגלוי, ומחמת שאינך ידוע אלא מהגלוי, לפיכך טעו כל אחד לפי טעותו. אבל כשאתה מבטל רצונך בשביל רצון הצדיק, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (מער קט"ט): 'הקדוש-ברוך-הוא גזור

הו, הינו עקר קשוי האמונה, כשמקרבין אצלה בני אדם שלא היו מקרבין לה:

ו וכשהאמונה כל כך בשלמות, אזי אכילתו היא יקרה מאד. כי נתיחד קדשא בריך הוא ושכינתה, בבחינת: "ויאמר בעז לרות" וכו'. אזי, האמונה היא ממלצת על הרחוקים לפני השם יתברך, שיקרב אותם בצל כנפיו. וזה היא מליצתה.

כי עקר טעותם של הרחוקים מאמונת השם יתברך, מחמת שעקר ידיעת אלקותו אינו אלא מגלוי על הסתום. ומחמת שרואים מגלוי, שהנהגת העולם הוא על-ידי מערכת המזלות, נפלו בטעיות, כל אחד לפי טעותו. ויש חושבים שהכל על פי הטבע, עולם כמנהגו נוהג. ויש חושבים שצריך לעבד את האמצעי, כמו שטעו בעגל, שרצו לעשות את העגל אמצעי, בינם לבין השם יתברך, שאמרו: "אשר ילכו לפנינו" (שמות ל"ב), בחינת אמצעי. ובטעיות כזה, רבים נכשלים. ועושים את הסבות אמצעי, בינם לבין השם יתברך. הינו שמאמינים בהשם יתברך, אבל מאמינים גם כן באמצעי, ואומרים שצריך לסבות. הינו שמאמינים למשל בהסבה של פרנסה, שהוא המשא ומתן, ואומרים הסבה של משא ומתן עקר. כאלו חס ושלום, בלא הסבה של משא ומתן, אין יכלת ביד השם יתברך לתן להם

במקום אחר. וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (בראשית רבה פרשה ל"ח): "חבור עצבים אפרים הנח לו" (הושע ד, 'שכשיש שלום בין ישראל, אפלו עובדין עבודה זרה מוחלין להם'. אבל "חלק לבם, עתה יאשמו" (שם ט). כי על-ידי המחלקת באין כפירות כנ"ל, וכל אחד אחוז בדעתו, מאחר שאינם באים ומתועדים יחד, לדבר אחד עם חברו להפכו לדעתו. ואפלו יבואו יחד וידברו זה עם זה, לא ישוב מדעתו, מחמת הנצחון של המחלקת. אבל כשיש שלום, אפלו עובדין עבודה זרה מוחלין להם. כי על-ידי השלום, בודאי יתבטל העבודה-זרה והאפיקורסות שיש לכל אחד מהם, על-ידי שידברו זה עם זה, וישיבו זה את זה מדעותיו הרעות והכפירות. ובודאי יבואו לאמונה שלמה וישרה על-ידי השלום כנ"ל וכמבאר במקום אחר:

(גם זה שייך לאות הנ"ל)

מהמחלקת נעשה הלכות, כמבאר בתהלה לרוד עין שם היטב. מבאר שם שההלכות הם תקון המחלקת, כי חוזר ומהפך הצרופי אותיות של המחלקת להלכות כמבאר שם. עין שם מה שכתוב שם שהצדיק לומד אלו הצרופין של המחלקת, ועושה מהם צרוף הלכה וכו' עין שם. וזהו בחינת מה שמבאר כאן, שצריכין ללמד הלכות, דהיגו פוסק, בשביל תקון המחלקת. והבן:

וצדיק מבטל. אזי ידעו מהגלוי על הסתום, כשוראים שמערכת המזלות מחיבים איזה גזרה, וצדיק מבטל, אזי ידעו שיש אלקי נמצא, שהוא עושה רצון הצדיק. וזה מה פרעה גוזר ואינו מקיים. פרעה הינו מערכת המזלות הגלויים לכל גזרתם. אף אתה גוזר ואינך מקיים, כי הצדיק מבטל:

וזהו ויסב אלקים וכו', איתא במדרש (שמות פרשה כ) 'ויסב' - לשון סעדה, הינו לשון הסבה. וחמשים, אחד מחמשה (כמו שפרש"י שם), הינו חמשת מוצאות הפה. שעל ידם כל העכו"ם פונים לאמונת ישראל, לעבדו שכם אחד, כמו שכתוב: "אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה" וכו'. עלו בני ישראל מארץ מצרים, ממצר הגרון. הינו, על-ידי עלות בני ישראל מראשי התאוות הנ"ל, ממצר הגרון, הנ"ל, על-ידי הדבור, מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל. וזה עקר קשוטי האמונה, בחינת 'מתקשטא בקשוטין דלא הוו'. על-ידי אמונה בשלמות, אזי התרה אכילה, בחינת "ויסב":

(עד כאן לשונו, זכרנו לברכה:)

שייך לאות ב', וזה שלום ראשי-תבות ודע מיה ש'תשיב ל'אפיקורוס, כי על-ידי השלום יודע להשיב על אפיקורסות שבלבו כנ"ל עין שם. וגם על-ידי השלום שיש בין ישראל, בין אחד לחברו, גם על-ידי זה נתבטלין האפיקורסות, כמבאר

(שׁוֹרֵף לְאוֹת ה):

הַהִתְחַלָּה, בְּן הוֹלֵךְ וּמִתְנַהֵג בְּעִבּוּדְתוֹ,
 כִּי עֵקֶר הִיא הַהִתְחַלָּה כִּנ"ל. עַל כֵּן
 צְרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, כִּי פֶן
 וְאוֹלֵי לֹא הֵיטֵה הַתְּחִלָּתוֹ כְּרֵאוֹי, וְאִם
 כֵּן גַּם כָּל עִבּוּדְתוֹ אֵינָהּ בְּשִׁלְמוֹת
 כְּרֵאוֹי, כִּי הַכֹּל מִתְנַהֵג כְּפִי הַהִתְחַלָּה.
 עַל כֵּן צְרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם
 מִחֻדָּשׁ, וְלִבּוֹא לְהַצְדִּיק מִחֻדָּשׁ, בְּכַח
 הַהִתְלַהֲבוֹת גְּדוֹל, וְהַתְּגַבְּרוֹת חֻדָּשׁ
 לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּדִי שְׂתִהְיֶה
 עִבּוּדְתוֹ כְּרֵאוֹי כְּפִי כַח הַהִתְחַלָּה
 כִּנ"ל. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם צְרִיךְ
 לְחַשֵּׁשׁ חֲשָׁשׁ זו, פֶּן לֹא הִתְחִיל עֲדִין
 כְּרֵאוֹי, וְצְרִיךְ לְהִתְחִיל וְלִבּוֹא לְהַצְדִּיק
 בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ:

גַּם כִּי עֵקֶר כָּל הַדְּבָרִים הֵן הַתְּחַלָּה.
 כִּי כָּל הַתְּחִלוֹת קְשׁוֹת מְחַמַּת
 שְׂיוּצָא מִהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ וְכו' כִּנ"ל. וְעַל
 כֵּן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם שְׂנוּסֵעַ לְהַצְדִּיק,
 צְרִיךְ שְׂיִרְאֶה שְׂיִבּוֹא בְּכָל פַּעַם
 מִחֻדָּשׁ. לֹא כְּמוֹ שְׂכָבֵר הֵיךְ אֶצֶל
 הַצְדִּיק, וְעַכְשָׁו הוּא בָּא פַעַם שְׂנִית,
 רַק כְּמוֹ שְׂלֹא הֵיךְ מְעוֹלָם אֶצֶל
 הַצְדִּיק, וְיִהְיֶה אֶצְלוֹ כְּמוֹ שְׂבָא עַכְשָׁו
 מִחֻדָּשׁ פַּעַם רֵאוֹן. כִּי עֵקֶר הוּא
 הַהִתְחַלָּה, כִּי כָּל הַתְּחִלוֹת קְשׁוֹת
 כִּנ"ל, נִמְצָא שְׂעֵקֶר כַּח הַעִבּוּדָה שֶׁל
 כָּל הַיָּמִים אֵינּוּ אֶלָּא הַהִתְחַלָּה כִּנ"ל
 עֵינֵן שָׁם. וְכִפִּי הַכַּח וְהַהִתְלַהֲבוֹת שֶׁל

הלכות תשעה באב ושאר תעניות הלכה א

גשמים שיהיו יבשות חס ושלום, ועל-ידי עצירת גשמים בא רעב חס ושלום, והוא גם כן מדה כנגד מדה על שנפלו לתאות אכילה, כי כשאין אמונה אזי התגברות תאות אכילה חס ושלום, ואין המאכלים מבררים [עין כל זה במאמר הנ"ל], ועל-כן התקון על כל זה הוא תענית, שעל-ידי-זה זוכין לשבר תאות האכילה וזוכין לאמונה, שעל-ידי-זה חוזר הגשמים כנ"ל, כי על-ידי התענית ממשיכין מימי החסדים, כמו שכתב רבינו שם, שזה בחינת גשמי ברכה.

וכן על כל צרה שלא תבוא מתענין, כי כל הצרות והיסורין חס ושלום, כלם הם מחסרון הדעת [כמו שכתב רבינו ז"ל בכמה מקומות (ליקוטי מוהר"ן סימנים כא נח)] וחסרון הדעת, הינו הסתרת הידיעה הוא בחינת חסרון אמונה [כמו שכתב רבינו במאמר 'ויסב' הנ"ל]. כי העקר תלוי בהאמונה כשיש אמונה בשלמות כראוי בהשם יתברך אזי כל היסורים בטלין, כי יודעין שהכל מהשם יתברך [כמו שכתב רבינו כל זה, עין שם]. נמצא, שהיסורין הם מחסרון האמונה חסרון הדעת, ועל-כן התקון לזה תענית, כי על-ידי תענית זוכין לאמונה כנ"ל. ועקר התענית היא התשובה, כי על-ידי התשובה עולה

ענין הארבעה תעניות כדי להעלות מלכות דקדושה. שהיא בחינת ד'. כמו שכתב רבינו בסימן ל:

א כי על-ידי החרבן והגלות נפלה מלכות דקדושה ונמסר מלכות לעכו"ם, ועל-כן מתענין, כי על-ידי התענית נתעלה האמונה [כמו שכתב רבינו ז"ל במאמר 'ויסב' בסימן סב], ועל-ידי-זה עולה המלכות, שהיא בחינת אמונה, כי עקר הגלות מחמת חסרון אמונה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קי"ט): 'לא חרבה ירושלים אלא על שפסקו בה אנשי אמונה'. ומחמת זה גלו ונמסר המלכות שהיא בחינת אמונה לעכו"ם, ועל-כן מתענין ארבע תעניות כדי להעלות האמונה שהיא בחינת מלכות, שהיא בבחינת ד' כנ"ל:

ב וזה בחינת תעניות שמתענין על הגשמים, כי עצירת גשמים הוא בשביל חסרון אמונה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תענית ח.): 'אין הגשמים נעצרים אלא בשביל חסרון אמונה'. כי כך היא המדה מאחר שנפסק האמונה, ועל-ידי-זה הוא בחינת עצירת החסדים, כי כשנחסר האמונה אז בודאי הדבור בגלות [כמו שכתב רבינו ז"ל במאמר 'ויסב' הנ"ל], וגלות דבור הוא בחינת (תהלים ס"ט, ד) "נחר גרוני", שהוא בחינת יבשות, ועל-כן בא הענש על-ידי עצירת מימי

הַדְּבֹר כַּנְּל. וְזֶה שְׂאוּמְרִים וְדוּיִים וְסְלִיחוֹת בִּימֵי הַתַּעֲנִיּוֹת, כִּי עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִיּוֹת זוֹכִין לְשִׂמְחָה בְּבַחֲנִית (תהלים ז, טו) "שִׂמְחָנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ", וְעַל-יְדֵי הַשִּׂמְחָה יְכוּלִין לְהִתְדוּדוֹת בְּבַחֲנִית (ישעיה נא, ג) "שִׁשּׁוֹן וְשִׂמְחָה יִמְצָא בָּהּ תוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה" וְכוּ':

הַמְּלֻכּוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַם הַדַּעַת בְּבַחֲנִית (שיר השירים ח, ה) "מִי זֹאת עוֹלָה" - מִי עִם זֹאת עוֹלָה? וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּינוּ בְּסִימָן מַט, עֵינַי שָׁם]. וְזֶה שֶׁמְרַבֵּין בְּתַפְלוּת וּבִקְשׁוֹת כָּל הַתַּעֲנִיּוֹת, כִּי עֶקֶר הַתַּעֲנִיּוֹת בָּא עַל זֶה בְּכַדֵּי לְהַעֲלוֹת

הלכות חדש הלכה א

וְהִנֵּה בְּרוּר הַמֵּאֲכָלִים הוּא לְבָרְרוֹ מִן מֵאֲכָל בְּהֵמָה לְמֵאֲכָל אָדָם,

כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבִּינוּ נְרוּ יְאִיר (בְּסִימָן רסג), שֵׁשׁ מֵאֲכָלִים שְׁעָדִין לֹא נִתְבָּרְרוּ לְמֵאֲכָל אָדָם וְהֵם מִזִּיקִין מֵאֵד לְהָאָדָם וְעַל-כֵּן בְּאֲכִילַת יִשְׂרָאֵל כְּמָה מִצּוֹת תְּלוּיִים בָּהֶם, הִפֵּל כְּדֵי לְבָרְרוֹ מִמֵּאֲכָל בְּהֵמָה כַּנְּל. וּבִפְרָט בַּפֶּת שֶׁתְּלוּיִים בּוֹ כְּמָה וְכְמָה מִצּוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל אֵ"ל עֲשֹׂר מִצּוֹת תְּלוּיִים בַּפֶּת, כִּי כְּמוֹ שֶׁבִּגְשָׁמִיּוֹת אָנוּ רוֹאִין בְּחוּשׁ שֶׁהַתְּבוּאָה מִתְבָּרַרַת בְּבָרוּר אַחַר בְּרוּר, וְכֹל הַבְּרוּרִין הֵם שֶׁתִּצָּא מִמֵּאֲכָל בְּהֵמָה לְמֵאֲכָל אָדָם, כִּי בְּתַחֲלָה הַתְּבוּאָה הוּא רַק עֹשֵׁב וְשַׁחַת שֶׁהוּא מֵאֲכָל בְּהֵמָה, וְאַחַר כֵּךְ מִתְגַּדֵּל יוֹתֵר עַד שֶׁנִּרְאָה בָּהּ מֵאֲכָל אָדָם דְּהֵינּוּ גִרְעִינֵי הַתְּבוּאָה, אֲךָ עֲדִין הַפְּסֻלַת שֶׁהוּא מִן וְתִבֵּן שֶׁהֵם מֵאֲכָל בְּהֵמָה חוֹפָה עֲלֵיהֶם, וְצָרִיךְ לְבָרְרָה עַל-יְדֵי מְרִיחָה וְדִישָׁה, וְאַחַר כֵּךְ צָרִיךְ

אֲסוּר לְאָכַל תְּבוּאָה חֻדְשָׁה עַד הַנֶּפֶת הַעֲמֹר שֶׁהוּא מִתִּיר חֻדֶּשׁ (יורה

דעה סימן רצג):

כִּי אֵיתָא בְּדַבְרֵי רַבִּינוּ (בְּסִימָן סב) שֶׁהַמֵּאֲכָל צָרִיךְ לְהִיּוֹת מֵאֲכָל אַחַר שֶׁנִּתְבָּרַר וְהַבְּרוּר הַמֵּאֲכָלִים הוּא עַל-יְדֵי אֲמוּנָה, וְאֲמוּנָה נִשְׁלַם עַל-יְדֵי שְׂמוּצִיּוֹת הַדְּבֹר מְבַחֲנִית גְּלוּת מִצָּרִים מִמִּצַּר הַגְּרוּן. וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִיּוֹת, שֶׁעַל יְדוֹ מְדַבְּקִין אַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה. כִּי הַתַּעֲנִיּוֹת הִיא בְּחִינַת אַחֲרִים שֶׁחוֹזְרִין בְּכָל פַּעַם אֶל הַהִתְחַלָּה כְּמוֹ שְׁכּוֹתְבִין שֵׁם הַוְיָה בְּאַחֲרִים י"ק וְכוּ'. שֶׁחוֹזֵר בְּכָל פַּעַם אֶל הָאוֹת הָרֵאשׁוֹנָה, כְּמוֹ כֵּן הַתַּעֲנִיּוֹת, עֵינַי שָׁם. כִּי כָּל הַתְּחִלּוֹת קִשּׁוֹת, כִּי בְּהִתְחַלָּה יוֹצֵאִין מִהַפּוֹךְ אֶל הַפּוֹךְ. וְאַחַר כֵּךְ בְּכָל פַּעַם מְקַבְּלִין כַּח מִן הַהִתְחַלָּה וְכוּ', עֵינַי שָׁם הֵיטֵב בְּמֵאֲמֹר יוֹסֵב אֱלֻקִּים:

הוא על-ידי אמונה וההנפה הוא בחינת אמונה, כי ההנפה הוא מוליך ומביא למי שארבע רוחות העולם שלו, מעלה ומוריד למי שהשמים וארץ שלו. נמצא שההנפה הוא בחינת אמונה שמאמין שכללות כל השש קצוות העולם הכל מאתו יתברך, ומשעבד הכל לה' יתברך, ועל-ידי-זה בעצמו מברר ומעלה מבחינת בהמה לבחינת מאכל אדם, שזהו בחינת הנפת עמר שעורים כנ"ל. וזה נעשה ביום ראשון של הספירה, כי יום ראשון של הספירה הוא בחינת התחלה, כי אז מתחילין לצאת מהפך אל הפך, ממ"ט שערי טמאה למ"ט שערי קדשה, שזה עקר בחינת יציאת מצרים, ואחר כך מקבלים כח מזאת ההתחלה כנ"ל.

וזה בחינת ספירת העמר, שצריכין לספור הימים שעברו עם היום שעומד בו כדי לקבל בכל יום כח מימים הראשונים, לקבל כח מן ההתחלה שהיתה קשה לצאת מהפך אל הפך. וזה שסופרין: 'היום שלשה ימים, ארבעה ימים' וכו'. ואין אומרים: 'היום יום רביעי לעמר, היום יום שלישי' וכו'. כי עקר מצות הספירה לחזור ליום ראשון ול'ימים שקדמו כדי לקבל כח מן ההתחלה. ועל-כן כוללין כל הימים שעברו ויום שעומד בו ביחד ואומרים 'ארבעה ימים', 'חמשה ימים', כדי לקבל כח מן ההתחלה כנ"ל.

טחינה ולנפות. וכל אלו התקונים כלם בשביל לבררה ממאכל בהמה למאכל אדם. כמו כן עשר מצות תלויות בפת, כדי לברר ברוחניות ממאכל בהמה לבחינת מאכל אדם.

ועל-כן אסור לאכל תבואה חדשה עד הקרבת העמר, כי צריך לתקנה ולבררה מקדם ממאכל בהמה כנ"ל. והתקון הוא על-ידי העמר, כי העמר הוא בא מן שעורים שהם מאכל בהמה ועושין מהם דיקא קרבן, וזה ידוע שכל הקרבנות הם להכניע הכח הבהמיות ולהעלות מבחינת בהמה לבחינת אדם. ועל-כן על-ידי העמר שבא מן שעורים דיקא שהם מאכל בהמה, ועושין ממאכל בהמה קרבן שהוא בחינת אדם כידוע, על-ידי-זה מכניעין כח הבהמיות, ועל-ידי-זה נתבררין כל התבואות ממאכל בהמה למאכל אדם, כי נכנע כח הבהמיות ונתברר ונתעלה לבחינת אדם על-ידי הקרבת עמר שעורים שעושין ממאכל בהמה קרבן כנ"ל.

ועל-כן נקרא כל המצות של העמר בשם 'הנפת העמר' כמו שכתוב (ויקרא כג, יב): "ועשיתם ביום הניפכם את העמר" וכו', כי הוא בחינת הנפה שמניפין ומרימין אותו ומעלין אותו למעלה ממדרגתו כנ"ל, ממאכל בהמה למאכל אדם שהוא בחינת קרבן כנ"ל. וזה נעשה על-ידי ההנפה בעצמה, כי הברור המאכלים

כך חוזרין בכל פעם אל ההתחלה
שהוא בחינת התדבקות אחורי
הקדשה שעל-ידי זה נתבררין
המאכלים שהוא בחינת הנפת העמר
כנ"ל. ועל-כן בליל קציר העמר נפלו
כמה וכמה אמות, גם מפלת
המן-עמלק היה ביום זה שאז תלו
אותו, כי אז עקר הכנעת הסטרא
אחרא על-ידי כח ההתחלה שיוצאין
מהפך אל הפך כנ"ל:

נמצא שספירת העמר הוא בחינת
התדבקות אחורי הקדשה,
דהינו שחוזרין בכל פעם אל
ההתחלה כנ"ל, שעל-ידי זה יוצאין
מגלות מצרים כנ"ל, שעל-ידי זה
נשלם האמונה ועל-ידי זה הוא ברור
המאכלים. ועל-כן ביום הראשון
מניפין את העמר שהוא בחינת
הברור כנ"ל. וזה נעשה ביום ראשון
שהוא ההתחלה, שהוא העקר. ואחר

הלכות השקמת הבקר הלכה ג

אמונה. ואפילו אלו הקשיות שיש
עליהם תשובה, לפעמים נסתמו
שבילי השכל ואינו יודע להשיב,
ונזרקה בו אפיקורסית וכו'. וזאת
האפיקורסית היא לכל אחד לפי
בחינתו יכול להבין בין רב למעט, כי
צריך לעבד את ה' בשני יצרין וכו'.

ובאמת אם היה יודע האדם ידיעה
בלב שלם שמלא כל הארץ
כבודו, והקדוש ברוך הוא עומד
בשעת התפלה ושומע התפלה, ודאי
היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה
מדקדק מאד לכוון את דבריו. ובשביל
שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב
שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך
ואינו מדקדק כל כך וכו'. וכל זה
נמשך מהסתרת הידיעה מבחינת
מחלקת, בחינת (הושע י) "חלק לבם",
בחינת הקשיות שבאין על-ידי

א יתגבר כארי לעמד בבקר שיהא
הוא מעורר השחר (ארח חיים סימן א):

על פי התורה 'ויסב אלהים', עין שם
(בסימן סב) מבאר שם שיש חלוק בין
הקשיות, כי יש קשיא שיכול האדם
להבין תרוץ על קשיא זו, על זה נאמר
(אבות פירק ב): 'ודע מה שתשיב' וכו'. כי
האמת מה שהגביל ה' תברך לשכל
האנושי שיוכל להבין, הוא מצוה
גדולה לחדד השכל להבין הדבר על
בוריו, ועל זה נאמר: 'ודע מה
שתשיב לאפיקורוס'. אבל יש קשיא
שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין
תרוץ על קשיא כזו, רק לעתיד לבא
יתגלה התרוץ, אסור לאדם לעין
בהם, וכל מי שסומך על שכלו ומעיין
בה, על זה נאמר (משלי ב): "כל באיה
לא ישובון", כי על קשיא כזו אסור
לסמוך על שכלו, רק להעמיד על

אפשר להקלפות לכנס לשם ולינק, ואז נתגלין הפנים של הקדשה וכו', כדי להוציא בלעם מפיהם וכו'. ואז פונים כל הרחוקים לאמונת ישראל, בבחינת (צפניה א): "אז אהפוך אל כל העמים שפה ברורה", "אהפוך" דיקא, שהשפה ברורה בחינת הדבור שנתברר מביניהם, הוא הופך פניו אל העמים, כדי ללקט מהם שארי נצוצות הקדשה. ואז נתקים (שם): "לקרא כלם בשם ה' וכו'. וזהו בחינת קשוטי האמונה כנ"ל.

וזהו (סבא משפטים דף צה:): 'עוליתא שפירתא דלית לה עינין וכו' נפקת בצפרא ואתכסיא ביממא'. פי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר, בבחינת (איכה א): "חדשים לבקרים רבה אמונתך", ואתכסיא ביממא, מחמת טרדת עסקי העולם נתכסה האמונה וכו'. ואזי האמונה היא ממלצת על הרחוקים לפני ה' יתברך, שיקרב אותם וכו'. וזהו (בראשית מד): "ויגש אליו יהודה" - דא תקרבתא דמלכא במלכא וכו' (וזהו ויגש דף רל). "כי כמוך כפרעה" - מה פרעה גזר ואינו מקים וכו', אף אתה גזר ואינך מקים, 'כי הצדיק מבטל' וכו', עיין שם כל זה היטב:

ב וזה בחינת יתגבר פארי לעמד בבקר שיהא הוא מעורר השחר, פי האמונה היא בחינת מלכות שנקראת שחר, בחינת "אילת השחר" כידוע, פי עקר שלמות האמונה הוא

שנסתמו שבילי השכל, עד שאינו יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו. והתקון לזה המחלקת שבלב הוא ללמד פוסק, שעל ידי זה זוכה לשלום וכו'. ועל ידי זה יזכה לבטל הקשיות שבלבו, וזוכה להתפלל בלב שלם, בבחינת: "בכל לבבך" - 'בשני צריך' (ברכות נד). וזהו (תהלים קיט): "אודך בישר ללב, בלמדי משפטי צדקך" וכו', עיין שם. אבל הקשיות שאין עליהם תרוץ, אסור לעיין בהם, רק לחזק את עצמו באמונה.

וכשיש לו אמונה בשלמות, יוכל להיות על ידי אכילתו יחוד קדש בריך הוא ושכינתיה וכו', כי הברור של המאכלים הוא על ידי אמונה וכו'. ועקר שלמות וקשוטי אמונה, הינו לקרב דוקא המרחקים וכו'. ולזה צריכין להעלות נצוצי הדבור. ואז הופך את עצמו הדבור ומלקט שארי נצוצות הקדשה מן הקלפות וכו'. ולהעלות נצוצי הדבור צריך לתענית וכו', כי על ידי תאות אכילה ושתייה שהם ראשי התאוות, כשמתגברים חס ושלום, הם ממשיכין את הדבור לגלות מצרים וכו'. ואז צריכין לדבק אחורי הקדשה שלא יינקו. ודבקות אחורי הקדשה הוא על ידי התענית וכו'.

גם פי עקר כל הדברים הן ההתחלה פי כל ההתחלות קשות וכו' וכו'. ואז כשנתדבקין אחורי הקדשה, שאי

הקשיות לפעמים נסתמו שבילי השכל ואי אפשר לישכן. ואלו הקשיות הם לכל אחד ואחד לפי בחינתו, לפי השכל של כל אחד ואחד. והתקון לזה לזכות לפתח את הדעת ולגלות שבילי השכל, הוא על-ידי למוד פוסקים וכו' כנ"ל. ואז זוכין לשלום, ונתבטל המחלקת שהם בחינת כפירות ואפיקורסית, וזוכין לדעת להשיב על אפיקורסית שבלבו וכו', כנ"ל.

ובשביל זה צריכין להתגבר לקום בחצות לילה, כי יום ולילה שהם בחינת אור וחשך, הם בחינת דעת וכסילות שהוא הסתרת הידיעה, כמבאר בדברי רבינו ז"ל בהתורה 'דרשו' וכו' (סימן לו), שהדעת הוא בחינת אור, והכסילות בחינת הסתרת הידיעה הוא בחינת חשך. פי החשך נמשך מחשכת הדעת שהוא הסתרת הידיעה, שמשם נמשכין אלו הקשיות הנ"ל. כי איתא בזוהר (בראשית דף כג:) 'כד פריש ליליא גרפאה, אזי מסתמין תרעין דגן-עדן, ונימוסי גרדונין נפקין בעלמא, ועלמא אתנהג על ידא דמטרוניתא'. הינו כי בלילה אז מתגבר החשך שהוא העדר הדעת, שהוא סתימת תרעין דגן עדן, שהם בחינת שבילי השכל. ואז נימוסי גרדונין נפקין בעלמא, שהם בחינת הדינים והקלפות, שעקר אחיותם בכפירות וקשיות, הנמשכין על-ידי הסתלקות הדעת בלילה שהוא

בבקר, בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך, שזהו בחינת נפקת בצפרא כמבאר לעיל בהתורה הנ"ל, ובשביל זה נקראת האמונה 'שחר' כנ"ל. ועל-כן צריך כל אחד להתגבר כארי ולהשתדל מאד שיעמוד בבקר השכם קדם עלות השחר, כדי שיעסוק בתורה ותפלה להעלות ולהשלים לגדל את האמונה הקדושה, שזהו בחינת 'שיהא הוא מעורר השחר', בחינת "אעירא שחר", הינו שיזכה על-ידי עבודתו קדם אור היום לעורר השחר, שהוא בחינת האמונה שצריכה להגדילה ולהשלימה עד אור היום, שאז עקר עלייתה ושלמותה, בבחינת "חדשים לבקרים" וכו', בחינת נפקת בצפרא כנ"ל.

ועקר שלמות העבודה הוא להתגבר מאד לעמד בכל לילה בחצות הלילה, כמבאר בזוהר הקדוש בכמה וכמה מקומות, מגדל האזרה שמחייב כל מי שנגע יראת ה' בלבו לעמד בחצות לילה דוקא.

כי עקר שלמות האמונה הקדושה הוא על-ידי שמבטלין ומשברין ומבערין מדעתו שני מיני קשיות וכפירות הנ"ל, שהם הקשיות שאי אפשר להשיב עליהם שום תשובה ותרוץ, כי עליהם נאמר: 'כל באיה לא ישובון', וצריכין לסמך רק על אמונה לבד וכנ"ל. ועוד יש קשיות שאפשר לישבם וכו', וגם אלו

שם. הינו בשעת חשכת לילה, דהינו כשמתחילין לשלט בעולם אלו הקלפות והכפירות והקשיות שאי אפשר לישבן, שהם בחינת חשכת לילה, אז צריכין לשנה, שהיא תקון וניחא למחין, כי אז צריכין לסלק דעתו לגמרי, שזהו בחינת שנה הסתלקות הדעת, ולסמך רק על אמונה לבד, שזהו עקר בחינת שנה, שמסלקין אז הדעת לגמרי וסומכין רק על אמונה, שהוא בחינת קבלת על מלכות שמים שמקבלין על עצמן קדם השנה, על-ידי קריאת שמע שעל המטה, שהיא אמונת היחוד, כי בשעת שנה נכנסין המחין לתוך אמונה. כי כנגד אלו הקשיות שאי אפשר לישבן, שהם בחינת חקף החשך של לילה, שם צריכין לסלק דעתו לגמרי בבחינת שנה ממש, ולסמך רק על אמונה לבד:

ג וזהו בחינת קימת חצות, כי אף-על-פי שהשנה הוא תקון גדול להמחין, כי נתחדשין על-ידי האמונה בשעת שנה כנ"ל, אף-על-פי-כן צריכין לזהר לקום בחצות לילה. כי הלילה שהוא החשך העדר הדעת, כלולה משני חלקים, שהם: חצות לילה הראשון, וחצות לילה השני כמובא (וזהו לך לך דף צבג), שהם כנגד שני הקשיות הנ"ל. כי חצות לילה הראשון אז החשך והדין גדול ביותר, כי אז נמשך החשך מבחינת הקשיות שאין עליהם תשובה, שאלו הקשיות

בחינת סתימת תרעין דגן עדין כידוע וכנ"ל. וכדין עלמא אתנהג על ידא דמטרוניתא, שהוא בחינת המלכה הקדושה שהוא בחינת האמונה הקדושה. כי בלילה בעת החשך הסתלקות הדעת, אז צריכין להתחזק רק באמונה לבד, שהיא בחינת מלכות בחינת מטרוניתא הנ"ל. וזה בחינת (תהלים צב, ג) "ואמונתך בלילות", וכמובא בדברי רבינו ז"ל במקום אחר, עין שם (בסימן לה).

וזהו בחינת השנה שבליילה, כי בלילה אז נמשך החשך בעולם, ועקר החשך נמשך מהחשך העליון שהוא בחינת 'עמק המשג', בחינת (תהלים יח, יב): "ישת חשך סתרו", שהם בחינת הקשיות שאי אפשר לישבן, ואי אפשר למצא עליהם תרון בעולם הזה בשום אופן, שאלו הקשיות הם בחינת חשך המסתירין התגלות אלקותו יתברך. וזה החשך אי אפשר לסלק על-ידי שום דעת כי אם על-ידי אמונה לבד כנ"ל, כי אי אפשר למצא תרון על אלו הקשיות, וצריכין לסמך רק על אמונה לבד כנ"ל.

וזהו בחינת שנה של לילה. כי שנה הוא בחינת הסתלקות הדעת, ואז בשעת שנה נכנס הדעת לתוך אמונה ונתחדש שם, בחינת "חדשים לבקרים רבה אמונתך", כמבאר בדברי רבינו ז"ל בהתורה 'אשרי העם' וכו' (בסימן לה), עין

הַאֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת בְּעֵלוֹת הַשַּׁחַר, שָׁאוּ הִיא נִשְׁלֶמֶת בְּבַחֲנֵינָת נִפְקֶת בְּצַפְרָא, שֶׁזֶהוּ בַחֲנֵינָת 'שִׁיחָא הוּא מְעוֹרֵר הַשַּׁחַר כְּנ"ל:

ד וְזֶהוּ שְׁנִסְמָךְ שֵׁם בְּשִׁלְחֵן עָרוֹף 'שׁוּיֵי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד זֶה כָּלֵל גָּדוֹל בַּתּוֹרָה, כִּי אֵין דּוּמָה יִשִּׁיבַת הָאָדָם וְתוֹנוּעוֹתָיו וְכוּ', כְּמִבְּאֵר בְּשִׁלְחֵן עָרוֹף. הֵינּוּ שְׁצָרִיכִין לִידַע וְלִהְאָמִין שְׁמֵלָא כֹּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא יוֹשֵׁב וְעוֹמֵד וְכוּ' תְּמִיד לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ'. כִּי זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי שְׁמְעוֹרְרִין הַשַּׁחַר עַל-יְדֵי קִימַת חֲצוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכִין הַדַּעַת וְכוּ' כְּנ"ל, עַד שְׁזוֹכִין לִידִיעָה שְׁלֵמָה שְׁמֵלָא כֹּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כְּמִבְּאֵר הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ בְּשִׁלְחֵן עָרוֹף 'שׁוּיֵי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד' וְכוּ', דְּהֵינּוּ לִידַע שְׁמֵלָא כֹּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, לְהַתְּעוֹרְרוֹת הַשַּׁחַר, כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא כְּנ"ל, כִּי זוֹכִין לִידִיעָה שְׁלֵמָה בְּלֵב שְׁלָם שְׁמֵלָא כֹּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ עַל-יְדֵי הַדַּעַת שְׁמִמְשִׁיכִין עַל-יְדֵי קִימַת חֲצוֹת, שֶׁהוּא בַחֲנֵינָת לְמוֹד הַפּוֹסְקִים, בַּחֲנֵינָת: "חֲצוֹת לִילָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה" כְּנ"ל. וְזֶהוּ "לְהוֹדוֹת לָךְ", בַּחֲנֵינָת "אוּדָךְ בִּישֵׁר לִבָּב בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה" הַמְּבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, שֶׁזֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי חֲצוֹת כְּנ"ל.

וְקִימַת חֲצוֹת זֶהוּ עֵקֶר בַּחֲנֵינָת הַתְּעוֹרְרוֹת הַשַּׁחַר הַנֶּאֱמָר

הֵם בַּחֲנֵינָת תְּקַף הַחֲשָׁךְ, כִּי אֵי אִפְשָׁר לִישָׁבֵן. וְעַל-כֵּן אֵז צָרִיכִין שְׁנָה שֶׁהוּא הַסְּתַלְקוֹת הַדַּעַת, כִּי אֵז צָרִיכִין לְסַלֵּק דַּעַתוֹ לְגַמְרֵי וְלִסְמָךְ רַק עַל אֲמוּנָה, שֶׁזֶהוּ בַחֲנֵינָת שְׁנָה כְּנ"ל, אֲבָל בַּחֲצוֹת לִילָה, אֵז נִמְתַּק הַדִּין, וְאֵז נִסְתַּלְקִין מִן הַדַּעַת אֵלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת הַנ"ל, וְאֵז צָרִיכִין לְקוּם וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה וְעַבּוּדָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכִין הַדַּעַת, וּפּוֹתְחִין שְׁבִילֵי הַשְּׁכָל, כְּדִי לְזַכּוֹת לַדַּעַת שְׁלָם, לִישֵׁב וְלִהְבִּין תְּרוּץ עַל אֵלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת שְׁאִפְשָׁר לִישָׁבֵן כְּנ"ל.

וְזֶהוּ (תְּהֵלִים ק"ט): "חֲצוֹת לִילָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה". 'עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה' דִּיקָא, כִּי קִימַת חֲצוֹת לַעֲסֵק בַּתּוֹרָה כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת וְכוּ' כְּנ"ל, זֶהוּ בַחֲנֵינָת לְמוֹד הַפּוֹסְקִים הַנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכִין הַדַּעַת לִישֵׁב אֵלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת שְׁאִפְשָׁר לִישָׁבֵן, שֶׁזֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי עֲסֵק הַתּוֹרָה בַּחֲצוֹת כְּנ"ל. וְכִמּוּבָא בְּזוּהַר הַקְּדוֹשׁ (בְּשַׁלַּח דף נג.) וּבְדַבְרֵי רַבֵּינוּ ז"ל (סִימָן קמט), שְׁעַל-יְדֵי קִימַת חֲצוֹת, וְעַל-יְדֵי שְׁעוֹסְקִין אֵז בַּתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הַדַּעַת, הֵינּוּ כְּנ"ל. כִּי אֵז בַּחֲצוֹת לִילָה הַשְּׁנִי נִמְתַּק הַדִּין, וְאֵין הַחֲשָׁךְ נִמְשָׁךְ אֵז רַק מִבַּחֲנֵינָת הַקְּשִׁיּוֹת שְׁאִפְשָׁר לִישָׁבֵן, רַק שְׁנִסְתַּמוּ שְׁבִילֵי הַדַּעַת שֶׁזֶהוּ בַחֲנֵינָת חֲשֵׁכַת לִילָה. וְעַל-כֵּן צָרִיכִין אֵז לַעֲסֵק בַּתּוֹרָה כְּדִי לְפַתַּח שְׁבִילֵי הַדַּעַת, כְּדִי לְזַכּוֹת לַדַּעַת שְׁלָם בְּאוֹר הַיּוֹם, כְּדִי לְהַעֲלוֹת וּלְגַדֵּל אֶת

מִסְגָּל לְתַפְלָה בְּכֹנֶנָה. וְכֵן מוֹכֵן
בְּכֹנֶנָת הָאָרֶז וְז"ל שְׁקִימַת חֲצוֹת הוּא
תִּקְוֵן וְהִכְנֶה לְתַפְלָה:

ה וְעַל־כֵּן אָסוּר לֶאֱכֹל קֶדֶם הַתַּפְּלָה
(אור"ח פט, ג). וּבִזְוָהָר (וּתְהִל רטו):

וּבְכַתְּבִים (עַץ חַיִּים מט, ד) מִחֲמִיר מְאֹד
מְאֹד, שְׁאֵפִילוּ כְּשֶׁקָּם בְּחֲצֵי הַלֵּילָה
אָסוּר לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת עַד אַחַר
הַתַּפְּלָה. וְכֹל הָאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה אֹז,
נֶחֱשֵׁב כְּעוֹנֵן וּמִנְחַשׁ רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
עֵין שָׁם. לֹא כְּאֲשֶׁר רָבוּ עִתָּה
הַמִּתְפָּרְצִים בְּעַם לְשִׁתּוֹת קֶדֶם
הַתַּפְּלָה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶצְלָם כְּהִיתֵר,
וְתוֹלֵין עֲצֻמָּן בְּאֵילָן גְּדוֹל, מֵה שֶׁמֶצְאוּ
קֶצֶת צְדִיקִים שֶׁהָיוּ חוֹלִים גְּדוֹלִים
וְשָׁתוּ קֶדֶם הַתַּפְּלָה, כִּי הָיוּ מְכָרְחִים
לְזָה, וְהֵם מִתְדַמִּים אֲלֵיהֶם כְּקוֹף בְּפָנֵי
אָדָם, וּמַעֲקֻמֵּין אֶת עֲצֻמָּן אַחֲרֵיהֶם
וּמִמְלָאִים כְּרָסָם בְּשִׁתִּית קְאוּוֵי קֶדֶם
הַתַּפְּלָה עַד שֶׁנִּמְצָא גַם קֶצֶת שְׁאוּכְלֵין
גַם כֵּן קֶדֶם הַתַּפְּלָה, אוֹי לְהֵם אוֹי
לְנַפְשָׁם, כִּי הוּא אָסוּר חֲמוּר מְאֹד
כְּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרִכּוֹת י'),
וּבִפְרָט בְּזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ וּבְכַתְּבִים (שם),
וְאֵין לָנוּ לְדַמּוֹת עֲצֻמָּנוּ לְצְדִיקִים
גְּדוֹלִים אֲשֶׁר רוּחַ אַחֲרַת אֲתָם, וּבִפְרָט
שֶׁהָיוּ חוֹלִים גְּדוֹלִים. וְגַם כִּי רַב
הַצְּדִיקִים לֹא נִהְיָו כֶּף. וּרְבִנּוּ הַקְּדוֹשׁ
ז"ל סִפֵּר שֶׁמַּעֲוֵלָם לֹא שָׁתָה אֶפִּילוּ
מִים קֶדֶם הַתַּפְּלָה, אֶף־עַל־פִּי שְׁמַדִּין
הַשְּׁלַחַן עָרוּף מוֹתֵר לְשִׁתּוֹת מִים, אֶף־
עַל־פִּי־כֵן הוּא לֹא שָׁתָה אֶפִּילוּ מִים,
קֶדֶם הַתַּפְּלָה (שִׁיתוֹת הָרִיז, רעז).

בְּשִׁלְחֵן עָרוּף, כִּי הָעָקֵר לְקוּם בְּחֲצוֹת.
וְגַם מִי שְׁאִינוּ יָכוֹל לַעֲמֹד בְּחֲצוֹת,
כְּשֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל כָּל פְּנִים לַעֲמֹד קֶדֶם אוֹר
הַיּוֹם לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וְעַבְדוּהָ, עַל־יְדֵי־זָה
פּוֹתַח שְׁבִילֵי הַשְּׁכָל וְכו', לְפִי בְּחִינָתוֹ
כְּפִי עַבְדוּתוֹ, שְׁעַל־יְדֵי־זָה זוֹכִין לְדַעַת
בְּלֵב שְׁלָם שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי
נִסְתַּלְקִין הַקְּשׁוּיֹת הַנ"ל, כְּנ"ל. וְעַל־כֵּן
נִסְמָךְ לְזָה 'שׁוּיְתֵי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד' וְכו',
דְּהֵינּוּ לְדַעַת שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא כְּנ"ל.

כִּי עָקֵר הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁחַר הוּא
בְּשִׁבִיל תִּקְוֵן הַתַּפְּלָה, כְּדִי
לְזַכּוֹת לְהַתְּפַלֵּל בְּשַׁחְרִית בְּכֹנֶנָה
גְּדוֹלָה בְּלֵב שְׁלָם, כִּי עַל־יְדֵי
הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁחַר שְׁעוֹסְקִין אֹז
בְּתוֹרָה וְעַבְדוּהָ, עַל־יְדֵי־זָה נִפְתַּחִין
שְׁבִילֵי הַשְּׁכָל, וְזוֹכִין לְבַטֵּל הַקְּשׁוּיֹת
וְהָאֶפִיקוֹרְסִית. וְאֹז זוֹכִין לְדַעַת שְׁלָם,
שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת
"שׁוּיְתֵי ה' לְנִגְדֵי תְּמִיד" וְכו', כְּנ"ל.
וְעַל־יְדֵי־זָה שְׂיודְעִין בְּלֵב שְׁלָם
שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, עַל־יְדֵי־זָה
זוֹכִין לְהַתְּפַלֵּל בְּכֹנֶנָה גְּדוֹלָה, כִּי
כְּשִׂידְעָ שְׁה' יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עָלָיו
בְּשַׁעַת הַתַּפְּלָה, וְשׁוּמַע וּמַאֲזִין
וּמִקְשִׁיב כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂיִוצֵא
מִפִּיו, אֹזִי בּוֹדָאֵי יִתְלַהֵב מְאֹד
בְּתַפְּלוֹתוֹ, וְיִדְקֵק מְאֹד לְכַוֵּן דְּבָרָיו
כְּמִבְּאֵר לְעֵיל. וְלִידְעֵיהָ זֹו בְּלֵב שְׁלָם
שְׁמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, זוֹכִין עַל־יְדֵי
קִימַת חֲצוֹת שְׁהוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת
הַשְּׁחַר כְּנ"ל. נִמְצָא, שְׁקִימַת חֲצוֹת

ולְהִרְעִיב עֲצָמוֹ עַל כָּל פָּנִים קֹדֶם
הַתְּפִלָּה, שְׁאֵז אֶסוּר גְּדוֹל מְדִינָא לֵאכֹל
וּלְשִׁתּוֹת כִּנּוּל, כִּי צְרִיכִין בְּכָל יוֹם
קֹדֶם הַתְּפִלָּה לְהִרְעִיב עֲצָמוֹ לְהַמְשִׁיךְ
בְּחִינַת תַּעֲנִיּוּת, כְּדִי לְתַקֵּן הַדְּבוּר שֶׁל
הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן וְקִשּׁוּטֵי
הָאֱמוּנָה וְכוּ' כִּנּוּל, כִּמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה
הַנּוּל, עֵינֵי שָׁם.

גם כִּי הַתַּעֲנִיּוּת שֶׁמְדַבֵּק אַחֲרָי
הַקְּדוּשָׁה, זֶהוּ בְּחִינַת כַּח
הַהֲתַחֲלָה שְׁחוּזְרִין פְּנִיּוֹ בְּכָל פַּעַם אֶל
הַהֲתַחֲלָה, לְקַבֵּל כַּח מֵהַהֲתַחֲלָה
שֶׁהוּא עֵקֶר, כִּי כָל הַהֲתַחֲלוֹת קְשׁוֹת
כִּמְבָאָר הַיֵּטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנּוּל.
וְכִמְבָאָר בְּסוּפּוֹ שָׁם שֶׁבִשְׂבִּיל זֶה
צְרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם
מִחֲדָשׁ, וְלֹא תִהְיֶה הָעֲבוּדָה יְשֻׁנָּה
אֲצִלוֹ, כִּי עֵקֶר כַּח הָעֲבוּדָה הוּא כְּפִי
הַהֲתַחֲלָה, וְעַל־כֵּן צְרִיךְ לְהִתְחִיל בְּכָל
פַּעַם מִחֲדָשׁ, כִּי אוּלַי לֹא הִיְתָה
הַתְּחַלְתּוֹ בְּתַחֲלָה כְּרֵאוּי, עַל־כֵּן צְרִיךְ
לְהִתְחִיל עִתָּהּ, וְכֵן בְּכָל יוֹם וּבְכָל
פַּעַם, עֵינֵי שָׁם. וְעַל־כֵּן בְּקֶרֶת קֹדֶם
הַתְּפִלָּה צְרִיכִין לְהַתְעַנּוֹת לְבָלִי לֵאכֹל
קֹדֶם הַתְּפִלָּה, כְּדִי לְהוֹצִיא הַדְּבוּר
מִמְצַר הַגְּרוּן וְכוּ' כִּנּוּל, עַל־יְדֵי
שְׁחוּזְרִין אֶל הַהֲתַחֲלָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת
דְּבֻקָּה אַחֲרָי הַקְּדוּשָׁה שְׁחוּזְרִין בְּכָל
פַּעַם אֶל הָאוֹת הָרֵאשׁוֹן, כִּמְבָאָר שָׁם,
עֵינֵי שָׁם. וְזֶה צְרִיכִין בְּבִקְרָה, כִּי בְּכָל
יוֹם וְיוֹם בְּבִקְרָה צְרִיכִין לְהִתְחִיל לְעִסֵּק
בְּעֲבוּדַת ה' מִחֲדָשׁ, בְּבְחִינַת:
"חֲדָשִׁים לְבַקְרִים" וְכוּ', כְּאֵלוֹ לֹא

נִחְזוֹר לְעִנְיָנוּ, שֶׁעַל פִּי הַנּוּל, מְבָאָר
קֶצֶת עֵינֵי הָאֶסוּר לֵאכֹל
וּלְשִׁתּוֹת קֹדֶם הַתְּפִלָּה, כִּי מְבָאָר
בְּהַתּוֹרָה הַנּוּל, שֶׁתְּקוּן הָאֱמוּנָה הוּא
עַל־יְדֵי שְׂמֵעֵלִין נְצוּצֵי הַדְּבוּר וְכוּ',
שְׁזֶה זוֹכִין עַל־יְדֵי הַתַּעֲנִיּוּת וְכוּ', כִּי
עַל־יְדֵי תַּאוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, אֲזִי
מִתְגַּבְּרִין הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂרִי
פְרַעָה, וּמִמְשִׁיכִין אֶת הַדְּבוּר לְתוֹךְ
בְּחִינַת מְצַר הַגְּרוּן, וְאִינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר
שׁוּם דְּבוּר לְפָנָי ה' יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.
וְהַתְּקוּן לְזֶה הוּא תַּעֲנִיּוּת, שֶׁעַל־יְדֵי
שְׂמֵרְעִיב אֶת עֲצָמוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה
מְמַשֵּׁךְ מִימֵי הַחֲסָדִים לְחַלְחַח מְצַר
הַגְּרוּן, לְקַיֵּם (יִשְׁעִיָּה נח): " קָרָא בְּגִרוּן
אֶל תַּחֲשׂוּךְ" וְכוּ'. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְתַּקֵּן
הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ', כִּמְבָאָר שָׁם
כֹּל זֶה הַיֵּטֵב, עֵינֵי שָׁם. וְעַל־כֵּן אֶסוּר
לֵאכֹל וּלְשִׁתּוֹת קֹדֶם הַתְּפִלָּה, כִּי
צְרִיכִין לְהִרְעִיב עֲצָמוֹ קֹדֶם הַתְּפִלָּה,
שְׁזֶהוּ בְּחִינַת תַּעֲנִיּוּת שְׁעוֹת, שֶׁבְּכָל יוֹם
מְרַעִיבִין עֲצָמָן וּמִתְעַנִּין קֹדֶם הַתְּפִלָּה.
וְעַל־יְדֵי־זֶה מְמַשִּׁיכִין הָאָרֶה מִבְּחִינַת
תַּעֲנִיּוּת, לְדַבֵּק אַחֲרָי הַקְּדוּשָׁה כְּדִי
לְהוֹצִיא הַדְּבוּר מִמְצַר הַגְּרוּן, כְּדִי
לְקַשֵּׁט הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הַמִּתְחַדְּשֶׁת
בְּכָל בִּקְרָה, כְּדִי לְזַכּוֹת לְדְבוּר שֶׁל
הַתְּפִלָּה בְּשִׁלְמוֹת, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא
בְּחִינַת אֱמוּנָה פִּדּוּעַ, שֶׁהִיא נִשְׁלַמַת
עַל־יְדֵי תְּקוּן הַדְּבוּר, כִּי עֵקֶר הַתְּפִלָּה
הוּא בְּדְבוּר דּוּקָא. וּשְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר
הוּא עַל־יְדֵי שְׂמֵרְעִיב עֲצָמוֹ בְּתַעֲנִיּוּת,
וּמְשַׁבֵּר תַּאוֹת אֲכִילָה כִּנּוּל. וּבִשְׂבִּיל
זֶה צְרִיךְ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהַתְעַנּוֹת

כאלו היום באת עמו בבִּרית. נמצא שבכל יום צריכין להתחיל מחדש, על-כן אסור לאכל קדם התפלה בבקר, שהוא בחינת תענית, שעל-ידיה ממשיכין האור של כח ההתחלה, ועל-ידיה זוכין להתחיל בכל בקר מחדש כנ"ל:

התחיל עדין מעולם כלל. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: "אשר אנכי מצוה היום" - בכל יום יום יהיו בעיניך כחדשים' (רש"י דברים כו, טז). וכן דרשו על פסוק (רש"י דברים כז): "הספת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם" וכו', שבכל יום יהיה דומה בעיניך

הלכות חלב ודם הלכה ד

יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה וכו'. ולהשלים את האמונה וכו', צריך מתחלה להעלות ניצוצי אותיות הדבור. וכשנתבררו אותיות הדבור אז הופך את עצמו הדבור ומלקט הניצוצות הקדשה מבין הקלפות וכו'. ולהעלות ניצוצי אותיות הדבור צריך לתענית וכו', כי על-ידי התענית מדבקין אחורי הקדשה וכו', כי התענית הוא בחינת שחוזרים לאחורים, להתחלת התענית וכו'. גם כי עקר כל הדברים הן ההתחלה, כי כל התחלות קשות, מחמת שיוצא מהפך אל הפך וכו'. נמצא שעקר כח העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלה שאנו צריכין לחזור לאחורי, ליום ראשון. שהתחיל להבין, להתענות, שהוא תחלת התשובה, שהיה קשה עליו ההתחלה, שיצא מהפך אל הפך. ובכל יום חוזר לאחוריו לקבל כח מההתחלה כנ"ל.

והכלל שעל-ידי התענית מדבקין אחורי הקדשה ואז נמשכין

הלכות חלב ודם, ובו יתבאר הלכות פסח וענין אסור חמץ ומצות אכילת מצה וענין ספירה:

על פי התורה 'ויסב אלהים' וכו' (סימן כב), עין שם כל התורה. והכלל בקצור לעניננו, שעל-ידי אכילתם של ישראל נעשה יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין וכו', רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר, כי מאכל שיש בו תערובת, על-ידי מאכל כזה אפשר לחטא. והברור של המאכלים הוא על-ידי אמונה, כי יש קשיות שאפשר לישבן וכו'. ויש קשיות שאי אפשר לישבן ולתרוץ רק לעתיד וכו', רק להעמיד על אמונה. ואפילו הקשיות שיש עליהם תשובה לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב וכו'. והתקון לזה הוא למוד הפוסקים וכו', אבל הקשיות שאין עליהם תרוץ אסור לאדם לעין בהם, רק לתזק עצמו באמונה. וכשיש לו אמונה בשלמות, יוכל להיות על-ידי אכילתו

דהיננו לחמשת מוצאות הפה. ועל-כן
כשהם מתגברין הם ממשיכין הדבור
להערך שהוא בחינת פרעה ואז הוא
בחינת גלות מצרים, דהיננו שהדבור
הוא בגלות מצרים בבחינת מצר
הגרון, בחינת 'נחר גרוני' ואינו יכול
לדבר שום דבור לפני ה' יתברך
כנ"ל. וזהו בחינת גלות מצרים שבכל
דור ודור. ולזה צריכין תענית,
שעל-ידי-זה מדבקין אחורי הקדשה
וכו', כנ"ל. וזה בחינת אסור חמץ
ומצות אכילת מצה:

ב כי אכילת ישראל צריך להיות
בקדשה גדולה, שיהיה אכילתם
בחינת מאכל שנתברר, שזוכין על-ידי
אכילה כזאת ליחד קדשא בריך הוא
ושכינתיה אפין באפין כנ"ל, אבל
לזה אין זוכין כי אם כשהאמונה
בשלמות כנ"ל. ולזכות לזה צריכין
שני תקונים המבארים בהתורה הנ"ל,
דהיננו ללמד פוסקים כדי לפתח את
הדעת שלא יסתמו שבילי השכל כדי
שיזכה להבין לתרץ הקשיות שאפשר
לישכן. וגם צריכין לתענית כדי
להוציא הדבור מהגלות כדי להעלות
ניצוצי הקדשה. ואז אחר כך חוזר
הדבור את פניו ומעלה שארי ניצוצות
הקדשה וכו'. ואז נשלם האמונה
בשלמות ונצולין מהקשיות שאי
אפשר לישכן, שצריכין רק לחזק את
עצמו באמונה (כמבאר שם בהתורה הנ"ל
היטב). ואז זוכין לאכילה דקדשה
הנ"ל, שעל ידה מתיחדין קדשא בריך

מימי החסדים ללחלח מצר הגרון
מבחינת 'נחר גרוני' וכו' (תהלים ט, ד),
כי אז נכנעין שלשת שרי פרעה, שר
המשקים והאופים והטבחים, שהם:
קנה וושט וורידין, שהם בחינת תאות
אכילה ושתיה וכו', שיינקתם
מ'פרעה' שהוא אותיות 'הערף', הינו
מאחורים. ועקר יניקתו מהדבורים
וכו'. ואזי כשנתבררין אותיות הדבור
על-ידי התענית אז נתגלין הפנים של
הקדשה וכו', כדי להוציא בלעם
מפיהם, בחינת (קהלת ח, ט) "עת אשר
שלט האדם באדם לרע לו" וכו'. ואזי
נתקרבין הרחוקים לה' יתברך ונשלם
האמונה בשלמות ומתקשטת
בקשוטין דלא הוי וכו'. ואזי אכילתו
יקרה מאד, כי נתיחד קדשא בריך
הוא ושכינתיה על-ידי אכילתו כנ"ל
[עין שם כל זה היטב היטב]:

א וכל זה הוא בחינת פסח וציאת
מצרים, פי מצרים הוא בחינת
מצר הגרון, בחינת 'נחר גרוני' כנ"ל.
שזה היה עקר גלות מצרים שהיה
הדבור בגלות כידוע. ועל שם זה
נקרא פסח, כי אז היה יציאת מצרים,
שיצא הדבור מהגלות שזהו בחינת
'פסח' - 'פה סח', כמובא. פי 'פרעה'
הוא מלך מצרים שהוא אותיות
'הערף' שהיו לו שלשה שרים הנ"ל,
שר המשקים וכו', שהם בחינת קנה
וושט וורידין, שהם בחינת תאות
אכילה ושתיה. שאלו השלשה קנה
וושט וכו', הם סמוכין לכלי הדבור,

מלכות, שחיותה מאור הפנים שהוא הדעת בבחינת (משלי טז, טו) "באור פני מלך חיים", כי באמת אף על פי שאמונה היא דיקא להאמין באמונה לבד בלי שום דעת ושכל, כי במה שהשכל מבין אין זה אמונה, כמבאר בהתורה הנ"ל, אף-על-פי-כן שרש האמונה וחיותה הוא דעת, כי בודאי הבהמה שאין לה שום דעת אין שיף לומר עליה שיש לה אמונה, ועקר האמונה היא רק אצל האדם שיש לו דעת. רק שה' יתברך חונן עלינו וממשיך על נפשנו ודעתנו הארה משכל עליון כזה, שעל-ידי-זה נמשך בנו כח האמונה.

פי האמונה נמשכת בשרשה משכל עליון וגבה מאד מאד, שמשם נמשך בנו הכח להתחזק באמונה שלמה. ואף על פי שהאדם יכול לזכות לאמונה שלמה אף על פי שאין לו דעת גדול כמו שרואין ההמון עם והנשים שיש להם אמונה שלמה, שזה עקר האמונה להאמין בפשיטות פמותם (כמו שאמר רבינו ז"ל במקום אחר (שיחות הר"ן סימן לג), אף-על-פי-כן מי שזוכה לשלמות הדעת דקדשה אז אמונתו חזקה יותר ויותר. וכל מה שהאדם זוכה להגדיל דעתו בקדשה, בתורה ועבודה, זוכה להמשיך הארה נפלאה אל האמונה יותר ויותר. ועל-ידי-זה מתחזק באמונה יתרה בכל פעם, כי כל מה שיודע יותר הוא מבין שאינו יודע

הוא ושכינתיה, בבחינת אפין באפין כנ"ל. ושני הבחינות האלו הם בחינת תקון הדעת והאמונה, כי תקון הקשיות שאפשר לישבן על-ידי למוד פוסקים זה בחינת תקון הדעת, שזוכין לדעת שלם להבין מה שאפשר להבין, לתרץ הקשיות שאפשר לישבן. ותקון הקשיות שאי אפשר לישבן על-ידי התענית, זה בחינת תקון האמונה, כי מאלו הקשיות אי אפשר להנצל כי אם על-ידי אמונה כנ"ל. ובאמת הכל אחד והכל כלול באמונה (כמבאר בהתורה הנ"ל) שעקר התקון הוא האמונה, כמו שכתוב שם באות ב שמתחיל: 'והברור של המאכלים הוא על-ידי אמונה, כי האמת מה שהגביל ה' יתברך לשכל' וכו', עין שם.

ולכאורה קשה שם קצת, כי פתח בחדא וסיים בתרתי, כי מתחיל לדבר רק מאמונה שהברור של המאכלים הוא על-ידי אמונה, ואחר כך הולך ומבאר שני בחינות תקון הדעת, והאמונה. כי זה מבאר שהקשיות שאפשר לישבן שזוכין לזה על-ידי למוד פוסקים, זה בחינת תקון הדעת. אף באמת הכל אחד, כי תקון הדעת והאמונה הכל אחד ושניהם תלויים זה בזה. והעקר הוא האמונה שהיא יסוד הכל, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה", אף זה ידוע שחיות האמונה הוא מהדעת, כי האמונה הוא בחינת

מבאר היטב מה שהקשנו לעיל מה שרבינו ז"ל פתח בחדא וסיים בתרתי, כי הכל אחד כנ"ל:

ג ואז כשזוכין להשלים האמונה על-ידי תקונים הנ"ל שהם למוד פוסקים ותענית, שהם בחינת תקון הדעת והאמונה כנ"ל ששניהם כלולים בתקון האמונה כנ"ל אז דיקא זוכין לאכילה דקדושה, שזוכין על ידי ליחד קדשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין כנ"ל, כי קדשא בריך הוא ושכינתיה הם שרש הדעת והאמונה ששניהם אחד באמת כידוע. ועל-כן נקראת האכילה על שם האמונה ועל שם הדעת, כמו שכתוב (תהלים לו, א): "ורעה אמונה", וכתיב (שיר השירים ה, א): "אכלו רעים" - תרין רעין זכו' (והר ניקרא ד, ב), שהם חכמה ובינה, בחינת דעת. וכמו שמבאר במקום אחר (לקוטי תנינא סימן עז), שהאכילה היא בחינת דעת, כי דעת דקדושה ואמונה הכל אחד וכנ"ל:

ד ובגלות מצרים היו שניהם בגלות, הדעת והאמונה, כמוכא שבמצרים היה הדעת בגלות. וכן היה הדבור בגלות, בבחינת 'כבוד פה' שזה בחינת גלות האמונה, כי עקר האמונה על-ידי הדבור (כמו שמבאר במקום אחר, וכמו בכתורה הנ"ל). ועל-כן לא היה אפשר לישראל לצאת מהגלות כי אם על-ידי בחינת שני התקונים הנ"ל שהם למוד פוסקים ותענית כנ"ל, אבל במצרים היה עדין קדם מתן תורה ולא זכו

עדין כלל שצריך להתחזק רק באמונה שלמה. וגם מחמת שרואה עתה שכמה קשיות שהיה קשה לו בדעתו על ה' יתברך והצדיקים ועתה נתישבו אליו על-ידי שנפתח דעתו, על-ידי-זה הוא מבין ללמד סתום מן המפרש, שגם הקשיות שעדין סתומים אצלו בודאי יש להם תרוץ רק שעדין לא נפתח דעתו כל כך לישוב גם אלו הקשיות או שהם מהקשיות שאי אפשר לישכן בזה העולם בשום אופן. ועל-כן הוא מתחזק על-ידי-זה באמונה יתרה בכל פעם. נמצא שעל-ידי הדעת נתחזק האמונה, ומכל שכן להפך, שכל מה שהאדם מתחזק את עצמו באמונה יתרה, נתוסף לו הארה גדולה בדעתו, כי עקר היא האמונה. וכמבאר בהתורה ויהי ידיו אמונה עד בא השמש' (בסימן צא) שעל-ידי אמונה זוכין לדעת, עין שם.

ועל-כן דעת ואמונה שניהם אחד, שניהם בכלל נקראים 'אמונה', כי עקר תכלית הדעת היא אמונה בבחינת תכלית הידיעה אשר לא נדע. ומאחר שתכלית הדעת דלא נדע בודאי צריכין רק להעמיד על אמונה, וזה תכלית הדעת שזוכין להשיג שאין יודעין עדין כלל, רק על-ידי כל הדעת שהשיג מבין בהתבוננות נפלא כמה צריכין להתחזק באמונה ולסמך רק על אמונה שהיא יסוד הכל. ועל-ידי-זה

שֶׁל פֶּסַח שְׂאֵז בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה נִלְקָחָה שְׂרָה לְבֵית פְּרַעֲהָ שֶׁהוּא רִמְזוּ עַל הוֹד יְפִי הַדְּבֹר שֶׁהוֹפֵךְ פָּנָיו אֵלֵיהֶם וְכוּ', שְׂעַל-יְדֵי-זֶה הוּא הַכְּנַעֲנִים (כַּמְבָּאָר כֵּל זֶה בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ, עֵין שֵׁם). וּמִחֲמַת זֶה אֲסוּר אֵז הַחֶמֶץ 'בְּכָל יְרָאָה וְכַל יִמְצָא' וְצָרִיכִין לֶאֱכַל רַק מִצֵּה, כִּי 'חֶמֶץ' הוּא בְּחִינַת קְשִׁיּוֹת, בְּחִינַת (תְּהִלִּים עג, כא) "כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי" וְכוּ', שְׁנֵאמַר שֵׁם לְעֵינֵי הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁהִיא קֶשֶׁה לוֹ בְּלָבוּ עַל ה' יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן בְּכָל הַשָּׁנָה הָאֲכִילָה בְּבְחִינַת חֶמֶץ וּמִצֵּה. וְזֶהוּ שֶׁהִזְכִּיר ב'מָה נִשְׁתַּנָּה': 'שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ וּמִצֵּה', אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִיא צָרִיךְ לְהִזְכִּיר כִּי אִם מָה שְׂאוֹכְלִין בְּכָל הַלֵּילוֹת חֶמֶץ, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר: 'שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאָר יְרֻקוֹת'. וְלָמָּה הִזְכִּיר גַּם 'מִצֵּה'? אֵף בְּזֶה מְרִמְזוּ תְּקוּן אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַשָּׁנָה, כִּי אֲכִילַתְנוּ תְּמִיד בְּכָל הַשָּׁנָה בְּבְחִינַת אֲכִילַת חֶמֶץ וּמִצֵּה, שֶׁהָאֲכִילָה כְּלוּלָה מִשְׁנֵי הַתְּקוּנִים הַנִּלְ שֶׁהֵם תְּקוּן הַדַּעַת וְהָאֲמוּנָה, דְּהֵינּוּ לִישֵׁב הַקְּשִׁיּוֹת שְׂאֵפְשֵׁר לִישְׁבֹן, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת חֶמֶץ, בְּחִינַת חֲמוּץ הַמַּחַ שְׂמַחְמִיצִין הַמַּחַ וְהַדַּעַת לִישֵׁב וּלְתַרְץ מָה שְׂאֵפְשֵׁר לְתַרְץ. וּמִצֵּה הוּא בְּחִינַת תְּקוּן הָאֲמוּנָה שֶׁנִּמְשַׁכֶּת מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן גְּבוּהָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר כִּנּוּל, כְּדִי שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל עַל הַקְּשִׁיּוֹת שְׂאֵי אֵפְשֵׁר לִישְׁבֹן כִּנּוּל.

וְעַל-כֵּן בְּפֶסַח, שְׂעֵדִין לֹא זְכִינוּ לְתְּקוּנִים הַנִּלְ כִּנּוּל, רַק

עֵדִין לְתְּקוּנִים הַנִּלְ. וְאִם הִיוּ מִמְּתִינִים עַד שִׁיתְּקֵנוּ הַתְּקוּנִים הַנִּלְ הִיוּ נִשְׂאָרִים שְׂקוּעִים בְּגִלוּת, כִּי הַקְּלָפוֹת נִתְּאָחֲזוּ בָהֶם כָּל-כֶּף שֶׁלֹּא הִיא אֵפְשֵׁר לְהִמְשִׁיךְ לְשֵׁם הַתְּקוּנִים הַנִּלְ. עַל-כֵּן עֲשֵׂה ה' יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ חֶסֶד גְּדוֹל וְנִס נִפְלֵא וּפֶסַח וְדֹלַג עַל הַקֶּץ וְהָאִיר עֲלֵינוּ הָאֲרָה נִפְלְאָה שֶׁלֹּא כִּסְדֹר, כַּמְבָּאָר בְּכּוּנוֹת מַעֲצֵם הַהָאֲרָה שֶׁל לַיִל פֶּסַח שְׂמָאִירִין כָּל הַמַּחֲזִין וּבְאִין מַחֲזִין דְּגִדְלוֹת קֶדֶם לְמַחֲזִין דְּקֻטְנוֹת וְכוּ', וְעֵין שֵׁם שְׂעַל-יְדֵי-זֶה הִיא עֶקֶר הַגְּאֻלָּה וְכוּ', עֵין שֵׁם. הֵינּוּ שְׂתִמִּיד צָרִיכִין מְקֶדֶם לְתַקֵּן הַתְּקוּנִים הַנִּלְ, וְאַחַר כֶּף חוֹזֵר הַדְּבֹר פָּנָיו לְלִקֹּט שְׂאֵרֵי הַנִּיּוּצוֹת, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַכְּנַעַת הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְכוּ', כִּנּוּל.

אֲבָל עֲכָשְׁיוּ בִּיּצִיאַת מִצְרַיִם, הַפְּלִיא ה' יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ וְהָאִיר פָּנָיו הַקְּדֻשָּׁה בְּהָאֲרָה נִפְלְאָה קֶדֶם שְׂזָכוּ לְתַקֵּן הַתְּקוּנִים הַנִּלְ, כִּי ה' יִתְבָּרַךְ בְּעֲצֻמוֹ נִתְּגַלָּה בְּמִצְרַיִם בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת יב, יג) "וְעִבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" - אָנִי ה', אָנִי וְלֹא מִלְּאֵךְ, אָנִי וְלֹא שְׂרָף, אָנִי וְכוּ' (הַגִּדָּה שֶׁל פֶּסַח). שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת פָּנָיו הַקְּדֻשָּׁה שֶׁנִּתְּגַלָּה אֵז בְּהָאֲרָה נִפְלְאָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה הִיא מִפְּלֵת מִצְרַיִם עַד שְׂרַבִּים מֵהֶם הַשְּׁלִיכוּ אָמוּנָתָם וְנִתְּגַיְרוּ, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (שְׁמוֹת יב, לח): "וְגַם עָרַב רַב עָלָה אִתָּם" וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה הִיא הַגְּאֻלָּה, כִּי הַגְּאֻלָּה הִיְתָה בְּלִיל רֵאשׁוֹן

כי אסור עתה לכנס בשום קשיא אפילו מה שאפשר לישוב וכנ"ל. אבל בכל השנה מתר החמץ, כי כשזוכין לתקונים הנ"ל אז התר החמץ, כי אז זוכין להמשיך תקון הדעת, לישוב הקשיות שאפשר לישבן שזהו בחינת תקון אכילת חמץ בכל השנה.

ועל-כן תמיד האכילה דקדשה בבחינת אכילת חמץ ומצה, כי היא כלולה משני התקונים הנ"ל, שהם תקון הדעת והאמונה. אבל עתה בפסח אסור להחמיץ המח בשום קשיא אפילו מה שאפשר לישוב, ועל-כן אסור לאכל החמץ במשהו, רק לאכל מצה שנמשך בפסח מהארה העליונה הנ"ל וכנ"ל:

ה ועל-כן אחר שביעי של פסח שהוא קריעת ים סוף התר החמץ, כי משה, ומטה משה דא מט"ט (והר בראשית כז.), שכלול משה סדרי משנה שהם בחינת כשר ופסול וכו', שזהו בחינת למוד פוסקים, שעל-די-זה נבקע ים החכמה וזוכין לתקון הדעת לישוב ולתרץ הקשיות שאפשר לישבן ואז נתחזק האמונה על ידינו וכנ"ל. ועל-כן אחר כף התר החמץ, כי התר החמץ בכל השנה הוא על-די בחינת תקון הדעת, על-די למוד פוסקים שזהו בחינת קריעת ים סוף וכנ"ל. ועל-כן היה קריעת ים סוף ביום ששי לספירת העמר כנגד ששה סדרי משנה שהם בחינת כשר ופסול וכו',

שנמשך עלינו הארה נפלאה מלמעלה שהוא בחינת הארת פני הקדשה, שעל-די-זה נתחקנת האמונה כנ"ל, על-כן אי אפשר לנו לאכל כי אם מצה, שהוא מאכל עליון וגבה מאד בחינת מן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין לת.): 'עגה שהוציא ישראל ממצרים, טעמו בהם טעם מן', שהוא מאכל שהמלאכים נזנין ממנו. [כמו שאמרו רבותינו ז"ל יומא עה:], הינו שהוא בחינת מאכל שנמשך על-די הארה העליונה הנפלאה היורדת עלינו אז, שעל-די-זה זוכין להכיר את ה' יתברך ולרדף אחריו בזריות נפלא, בהשתוקקות נמרץ, באמונה נפלאה. אבל עדין אסור להטות את המח לישוב שום קשיא אפילו הקשיות שאפשר לישבן, מחמת שלא קבלנו את התורה ולא זכינו עדין לתקן תקונים הנ"ל. על-כן אסור לנו להחמיץ את מחנו בשום קשיא אפילו מה שאפשר לישוב, רק לסמך על אמונה לבד שאנו מקבלין עתה מלמעלה בהארה נפלאה משכל עליון וגבה מאד שהוא בחינת הארת פני הקדשה שמאיר אז. ותקון האכילה נמשך עתה רק משם.

וזהו בחינת אכילת מצה שהוא בחינת מן כנ"ל, שנאמר בו (שמות טז, טו): 'כי לא ידעו מה הוא', שהוא בחינת אכילה קדושה גבה מאד, שהוא למעלה מן הדעת, בחינת אמונה נפלאה וכנ"ל. אבל חמץ אסור עתה במשהו 'בכל יראה ובל ימצא',

הוא ראשית' בחינת התחלה. ועל-כן נתקדשו הבכורות, כי עקר הוא ההתחלה וכשמקדשין ההתחלה על-ידי-זה מתקדשין בנקל שאר הבנים וההולדות הבאין אחריו. וכמו שכתוב בכתבי האר"י ז"ל שכל הבנים שבאין אחריו, כלם מקבלים מחלק הנפש של הבכור וכו', עין שם.

נמצא שהבכור הוא בבחינת התחלה שזהו בחינת קדשת התענית, ועל-כן עקר יציאת מצרים היה על-ידי קדשת בכורים (כמבאר שם בפרשת בא), כי אז הרג ה' בכורי מצרים והכניע הבכור דסטרא אחרא והציל בכורי ישראל, בכור דקדשה. ואז נתקדשו הבכורים, כמו שכתוב שם (שמות יג, ב): "קדש לי כל בכור" וכו', כי עקר יציאת מצרים הוא בבחינת קדשת ההתחלה שהוא בחינת תענית, שעל-ידי-זה יוצא הדבור מגלות מצרים ופרעה ושריו כנ"ל, שזה עקר יציאת מצרים כנ"ל. ועל-כן באמת פסח שהוא יציאת מצרים, הוא עקר ההתחלה, כי הוא תחלת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, שהתחילו להפיר אותו ולהתחיל להתקרב אליו בשעת יציאת מצרים בפסח. ואז נתקדשו בכורות שהם גם כן בחינת התחלה כנ"ל. ועל-כן נוהגין הבכורות דיקא להתענות, כי קדשת התענית הוא בחינת קדשת ההתחלה כנ"ל, שעל-ידי-זה עקר בחינת יציאת מצרים, להוציא הדבור ממצר הגרון וכו', כנ"ל.

שהם עקר התקון הנמשך על-ידי למוד פוסקים שהוא בחינת קריעת ים סוף, שעל-ידי-זה התר החמץ אחר כך כנ"ל:

ו גם צריכין בפסח להכניע שלשת שרי פרעה הנ"ל, שהם שר המשקים והאופים והטבחים, שהם וכו', כנ"ל. וזה זוכין על-ידי מצות פסח ואכילת מצה ושתיית ארבע כוסות שהם מכניעים שלשה שרים הנ"ל, כי מצות שחיתת הפסח מכניע שר הטבחים, ומצות מצה מכניע שר האופים, ושתיית הכוסות מכניע שר המשקים:

ז וזה בחינת מה שנוהגין הבכורות להתענות בערב פסח, כי עקר יציאת מצרים שהוא להוציא הדבור ממצר הגרון ולהכניע פרעה ושלשת שריו וכו', זוכין על-ידי התענית, שעל-ידי-זה מדבקין אחורי הקדשה וכו', כנ"ל. ועל-כן הבכורות דיקא מתענין, כי עקר מעלת התענית הוא מחמת שחזורין בכל פעם אל ההתחלה שהתחיל להבין ולהתענות. ומחמת זה דיקא מדבקין על-ידי התענית אחורי הקדשה שהוא בחינת שחזורין בכל פעם לאחורים, שזהו בחינת כל ההתחלות של הקדשה, שעקר הוא ההתחלה וכו'. ובכל פעם חזורין לקבל כח מההתחלה וכו', [כמבאר שם כל זה בהתורה הנ"ל, עין שם היטב]. ועל-כן הבכורות דיקא מתענין בערב פסח, כי הבכור

ועל-בן עשו שבזה את הבכורה, מכר את הבכורה על-ידי תאות אכילה דיקא, כמו שכתוב (בראשית כה, ל): "הלעיטיני נא" וכו', כי קדשת הבכורה הוא בחינת קדשת ההתחלה שזוכין לזה על-ידי שבירת תאות אכילה דיקא, שהוא בחינת תענית שהוא בחינת קדשת ההתחלה. ועל-כן להפך, עשו שבזה את הבכורה מכר את הבכורה ובזה אותה על-ידי תאות אכילה דיקא, כמו שכתוב שם (שם לד): "ויאכל וישת וכו", ויבו עשו את הבכרה", כי דיקא על-ידי תאות אכילה ושתיה בזה את הבכורה שהוא בחינת התחלה שקדשתה על-ידי תענית, על-ידי שבירת תאות אכילה ושתיה כנ"ל. ויעקב אבינו זכה אז לבכורה, פי כל אחד זכה בחלקו, כי תקף שראה יעקב תקף תאותו לאכילה ושתיה שאמר לו 'הלעיטיני נא' וכו', אמר לו יעקב תקף: "מכרה כיום את בכרתך לי", הינו על פי הנ"ל, כי מאחר שאתה משקע כל כך בתאות אכילה אין הבכורה שייכת לך, פי קדשת הבכורה הוא על-ידי בחינת תענית, בחינת שבירת תאות אכילה כנ"ל. ועשו נתרצה תקף לזה ומכר ובזה את הבכורה בשביל תאות אכילה. ויעקב נתן לו לחם ונזיד עדשים ו'יאכל וכו', ויבו וכו', כי יעקב נתן לו כל תאות אכילה, כי הוא שבר מעצמו תאות אכילה ונתן תאות אכילה לעשו והוא קבל לעצמו בעד זה הבכורה, שזוכין

ח וזה בחינת ספירה שסופרין הימים והשבועות וחזרין בכל פעם להתחלה, פי בכל פעם חוזרין לתחלת הקרבת העמר שאז היה עקר התחלת התקרבות ישראל על-ידי אתערותא דלתתא, פי בליל ראשון של פסח היה תחלת ההתקרבות על-ידי הארה העליונה הנ"ל שהוא בחינת אתערותא דלעלא, אבל אחר כך, אחר יום ראשון מסתלקת ההארה הזאת. ואז מתחילין לספור ספירת העמר, להתחיל לקדש ולטהר עצמנו כסדר מיום אל יום בבחינת 'אתערותא דלתתא' [כמובא בספרים].

וכל ימי הספירה חוזרין בכל פעם לקבל כח מהתחלת הספירה שהוא הקרבת העמר, כמו שאנו אומרים: 'היום שני ימים לעמר', 'היום שלשה ימים לעמר' וכו', וכן כלם. נמצא שחוזרין בכל פעם להתחלה שהוא הקרבת העמר, שזהו בחינת קדשת התענית שחוזרין בכל פעם להתחלה, שעל-ידי זה אנו זוכין עתה לצאת מטמאת מצרים ולתקן את הדבור ולזכות לאמונה שלמה על-ידי בחינת אתערותא דלתתא, פי עקר התקון להוציא הדבור מגלות מצרים וכו', זוכין על-ידי שחוזרין אל ההתחלה, שזהו בחינת תענית וזהו בחינת ספירה כנ"ל:

שֶׁאִפְשָׁר לִישָׁבֵן. וְעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹכְחִין אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ וְנִתְרַחֲקִין מִמֶּנּוּ חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי עֵקֶר הַהִתְרַחֲקוֹת וְהַשְׁכָּחָה אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ הוּא עַל-יְדֵי הַכְּפִירוֹת וְחִסְרוֹן אֲמוּנָה שְׁנִמְשָׁכִין מֵהַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְתָּרַת יְדִיעַת אֱלֹהוֹתוֹ שִׁישׁ בְּלֵב כָּל אֶחָד (כְּמוֹכָן בַּהַתּוֹרָה הַגִּ'ל). וְעַל-כֵּן הִזְהִירָה הַתּוֹרָה אוֹתָנוּ מֵלֶאֱכֹל חֵלֶב, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִסְתָּם וְנִסְגָּר הַשְּׁכָל חֵס וְשְׁלוֹם, כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה לְהִבִּין, לְתַרְץ הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁאִפְשָׁר לְתַרְצָם. וְאִסּוּר דָּם הוּא בְּשִׁבִיל תִּקּוּן הַדְּבוּר שֶׁהוּא תִּקּוּן הָאֲמוּנָה כִּנְ"ל, כִּי תִקּוּן הַדְּבוּר הוּא לְהוֹצִיא אֶת הַדְּבוּר מִגְּלוּת מִצְרַיִם וּפְרַעַה וְשָׂרְיָו וְכוּ', כִּנְ"ל.

וְזֶה יְדוּעַ שֶׁבְּמִצְרַיִם בְּגִלוּת הָיָה הַתְּגַבְרוֹת הַדְּמַיִם שֶׁזֶה הָיָה עֵקֶר גְּלוּת מִצְרַיִם (כְּמִבְּאֵר בַּכְּתָבִים), וְזֶהוּ בַּחֲבִינַת (יִחְזָקָל טו, ו) "וְאָעֲבֹר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ" וְכוּ', כִּי הַדְּבוּר הוּא מֵהַדְּמַיִם, "כִּי הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ" (בַּמְדָּבָר יב, כג) וְעֵקֶר הַדְּבוּר הוּא מֵהַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרַאשִׁית ב, ז): "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה", וְתַרְגוּמוֹ: "לְרוּחַ מִמְּלֵאָה" (כְּמוֹכָא בַּדְּבָרֵי רַבִּינוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים (לְקוּטֵי מוה"רן סִימָנִים כט סה). וְכִשְׁמַתְגַּבְרִים הַדְּמַיִם דְּסִטְרָא אַחְרָא חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזִי אֵין יְכוּלִין לְדַבֵּר כָּלֵל, וְאֲזִי הוּא בַּבְּחִינַת (תְּהִלִּים לט, ג) "נִאֲלַמְתִּי דְּוִמִיָּה", לְשׁוֹן דְּמַיִם. וְעַל-כֵּן אִסּוּר לְאֶכֶל דָּם כְּדֵי לְהַכְנִיעַ הַדְּמַיִם רְעִים שְׂמֵהֶם עֵקֶר גְּלוּת מִצְרַיִם, עֵקֶר גְּלוּת הַדְּבוּר. וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁנִזְהָרִין מִחֵלֶב וְדָם,

ט וְזֶהוּ בַּחֲבִינַת אִסּוּר חֵלֶב וְדָם, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל שְׁנֵי מִיְנֵי קְשִׁיּוֹת הַנִּנְ"ל, שֶׁהֵם הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁאִפְשָׁר לִישָׁבֵן, אֶךְ לְפַעְמִים נִסְתָּמוּ שְׁבִילֵי הַשְּׁכָל וְאִי אִפְשָׁר לִישָׁבֵן וּלְזַהֵר צְרִיכִין לְמוֹד פּוֹסְקִים. וְהַקְּשִׁיּוֹת שֶׁאִי אִפְשָׁר לִישָׁבֵן שְׁצָרִיכִין לְהַעֲמִיד רַק עַל אֲמוּנָה שְׁנִשְׁלַמְתָּ עַל-יְדֵי הַתַּעֲנִיּוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵא הַדְּבוּר מִגְּלוּת מִצְרַיִם וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַם הָאֲמוּנָה כִּנְ"ל. כִּי אִסּוּר חֵלֶב הוּא בְּשִׁבִיל תִּקּוּן הַדְּעַת שֶׁלֹּא יִהְיֶה נִסְתָּמִין שְׁבִילֵי הַשְּׁכָל לִישָׁבֵן הַקְּשִׁיּוֹת שֶׁאִפְשָׁר לִישָׁבֵן, כִּי חֵלֶב הוּא שְׁמִנְנוּתִית הַגּוֹף, שְׁעַל יְדוּ עֵקֶר תִּקּוּן הַשְּׁכָל, כִּי הַשְּׁכָל בּוֹעֵר כְּמוֹ נֹר דוֹלֵק עַל-יְדֵי שְׁמִנְנוּתִית הַגּוֹף (כְּמוֹכָא בַּדְּבָרֵי רַבִּינוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן ט).

וְעַל-כֵּן אִסּוּר לְאֶכֶל חֵלֶב בְּהֵמָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְגַּבֵּר הַחֵלֶב שֶׁל בְּהֵמָה וַיִּסְתָּם אֶת הַדְּעַת לְגַמְרֵי, כִּי כְּשֶׁהַחֲלָבִים דְּסִטְרָא אַחְרָא מִתְּגַבְרִים, נִסְתָּם הַשְּׁכָל לְגַמְרֵי וַיְכוּלִין לְשַׁכַּח אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מט, יד): "זֶה דַּרְכָּם כִּסֵּל לְמוֹ". וְאֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (שִׁבְתָּ לֵא): "חֵלֶב יֵשׁ לָהֶם עַל כִּסְלֵיהֶם" וְכוּ'. וְזֶה בַּחֲבִינַת "חֵלְבָמוּ סָגְרוּ" (תְּהִלִּים יז, ט), בַּחֲבִינַת (אִיּוֹב טו, כז) "כִּי כִסָּה פָּנָיו בַּחֲלָבוֹ", פָּנִים הוּא הַשְּׁכָל בַּחֲבִינַת (קִהְלֵת ח, א) "חֲכַמְתָּ אָדָם תֵּאִיר פָּנָיו". וְעַל-יְדֵי הַתְּגַבְרוֹת הַחֲלָבִים נִסְגָּר וְנִתְכַּסָּה הַשְּׁכָל עַד שֶׁאֵין יְכוּלִין לִישָׁבֵן אֶפִּילוּ הַקְּשִׁיּוֹת

ועל-כן שם עולה החלב על האשים לריח ניחוח, כי על ידו דיקא זוכה שיאיר השכל באור גדול לגלות אלהותו יתברך, כי שריפת החלב על המזבח הוא בחינת אור השכל שהוא כמו אש דולק על-ידי השמננית שבגוף כנ"ל, רק שאנו אין לנו כח לבררו, אבל על המזבח נתגלה ומאיר על-ידו דיקא אור השכל דקדושה, לישוב ולבטל כל הקשיות שאפשר לישבון, שעל-ידי-זה נתחזקה האמונה כנ"ל. ועל-כן החלב הוא מכפר, כי עקר פגם כל העוונות הם הכפירות וקשיות וחסרון אמונה שגורמין על-ידי העוונות (כאשר כתבנו כבר כמה פעמים). ועל-כן על-ידי הקרבן, על-ידי שמקריבין החלב על האש שעל המזבח שעל-ידי-זה נפתח הדעת ונתחזקה האמונה כנ"ל, על-כן הוא מכפר.

וכן הדם מכפר, כי בבית המקדש נמשך תקון האמונה על-ידי הדם דיקא, כי הדם הוא בחינת תכלית הצמצום והדין שמשם נמשכין הקשיות שאי אפשר לישבון ועל-כן הדם אסור לאכילת הדיוט, אבל בבית המקדש במזבח על-ידי זריקת דם הקרבן נתברר ועולה גם הקדושה הנסתרת ונעלמת בדם. ועל-ידי-זה דיקא נמתק הצמצום והדין ונתגלה האמונה על-ידי-זה דיקא, שזה עקר התקון והכפרה על העוונות שהם בחינת כפירות כנ"ל.

על-ידי-זה זוכין לתקן את הדעת ולהוציא הדבור מגלות מצרים שהוא תקון האמונה כנ"ל. ועקר הוא תקון האמונה כנ"ל. ועקר התקון על-ידי התענית, וזהו גם כן בחינת אסור חלב ודם, כי על-ידי התענית נתמעט החלב והדם, כמו שאומרים אחר התענית: 'יהי רצון שיהא מעוט חלבי ודמי מרצה לפניך כאלו הקרבתי קרבן' וכו'. ועל-כן על-ידי שאין אוכלין חלב ודם זהו בחינת קדשת תענית, כי איבר מחזיק איבר [כמו שהביא רבינו ז"ל במקום אחר עין בהקדמה שניה לספר המדות]. ואם היו אוכלין חלב ודם היתה נתרבה החלב והדם שבאדם. ועכשיו כשאין אוכלין אותו, נתמעט החלב והדם שזהו בחינת תענית, שעל-ידי-זה עקר תקון האמונה כנ"ל:

י ועל-כן עקר הקרבן הוא חלב ודם. והחלב עולה על המזבח ונשרף כלו לריח ניחוח לה, כי החלב הוא שמננית שהוא עקר השכל. אך אנחנו אין כח בידינו לברר השכל והקדושה שיש בחלב בהמה ועל-כן אסור לנו באכילה באסור חמור, כי כל אוכל חלב יהיה נסתם שכלו לגמרי ויתגברו הכפירות והקשיות חס ושלום כנ"ל, אבל על המזבח דיקא החלב הוא עולה לריח ניחוח, כי בית המקדש הוא בחינת דעת ושכל (כמו שכתב רבינו ז"ל כמה פעמים). ושם מאיר שכל עליון ודעת גבה מאד.

שם. ועל-כן אי אפשר לישב אלו הקשיות בשום אופן עד לעתיד לבוא.

ועל-כן על המזבח בבית המקדש נעשה תקון גדול על-ידי הדם, כי הדם מכפר, כי בבית המקדש מאיר השכל שיתגלה לעתיד לבוא, שנקרא 'קדש', ועל-כן שם נתגלה ומאיר הקדשה הנעלמת אפילו בתכלית הצמצום בבחינת דם. ואזי מאירה האמונה באור גדול על-ידי שנמתק הצמצום והדין של חלל הפנוי, על-ידי שיודעין שגם שם נעלם אלהותו יתברך על-ידי שמקריבין הדם על המזבח בבית המקדש, ששם מאיר השכל שיתגלה לעתיד כנ"ל. ועל-כן אין הדם נאכל ונשרף על המזבח, כי אף על פי שבאמת יש קדשת אלהותו גם בהחלל הפנוי בהעלם גדול, אבל הוא בתכלית הצמצום והמעוט בהעלם ובהסתרה גדולה. ועל-כן אין הדם נאכל כלו על המזבח, רק נזרק על המזבח ונוגע בו בנגיעה בעלמא ואחר כך נשפך לחוץ, כי הקדשה נעלמת בו בתכלית המעוט וההעלם והוא רק בבחינת נוגע בהקדשה בנגיעה בעלמא שמשם חיותו וקיומו בדרך נפלאותיו הנוראים.

ועל-כן תקף שנוגע הדם בקדשת המזבח על-ידי הזריקה ושפיכת שירים, תקף יוצא לחוץ ונשפך לנחל קדרון ונמכר לזבל, כי הקדשה עולה ממנה על-ידי הזריקה

ועל-כן החלב נאכל ונשרף כלו על המזבח. אבל הדם אינו נאכל ונשרף על המזבח, רק שנוגע במזבח לבד בשעת זריקה. וכן שירי הדם שופכין על היסוד ונוגעים במזבח ויוצאין לחוץ ונשפכין לנחל קדרון ונמכרין לזבל וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא נח: פסחים כב:), כי החלב הוא בחינת הדעת, שמשם אחיות הקשיות שאפשר לישבן, רק שמחמת אחיות הקלפות והסטרך אחר האחוזין בחלב בהמה אין בנו כח לבררו על-ידי אכילתנו, ואדרבא, היה נסתם ונסגר השכל והדעת לגמרי אם היו אוכלין אותו, אבל על המזבח הוא נשרף בקדשה גדולה. ואז על-ידו דיקא מאיר הדעת כנ"ל, שעל-ידי זה עקר הכפרה כנ"ל.

ועל-כן נאכל ונשרף החלב על המזבח, כי כשזוכין להעלותו אל הקדשה על-ידי הקרבתו על המזבח אזי נתגלה על-ידו דיקא דעת גדול, כי הוא בבחינת דעת שמשם הקשיות שאפשר לישבן כנ"ל. אבל הדם אינו נאכל ונשרף על המזבח, רק זורקין אותו על המזבח, כי הדם הוא בחינת תכלית הצמצום והדין שמשם נמשכין הקשיות שאי אפשר לישבן. ומבאר בדברי רבינו ז"ל בהתורה 'בא אל פרעה' (בסיקן טו) שהקשיות האלו שאי אפשר לישבן נמשכין מבחינת חלל הפנוי, שמשם צמצם ופנה אלהותו כביכול וכו', עין

הבשר, אף יסורין מִמָּרְקִין עוֹנוֹתָיו של אָדָם. ויסורין זה בחינת תענית שהוא ענוי ויסורין. וכמו שהביאו שם בסמוך לענין ארץ ישראל שבא על-ידי יסורין והביאו הפסוק (דברים ה, ח): "כי כאשר ייסר איש את בנו" וכו'. ושם מדבר הפסוק בענין תענית, כמו שכתוב שם בענין: "ויענף וירעבך ויאכלך את המן וכו', וידעת וכו', היום כי כאשר ייסר איש את" וכו'. 'ויענף וירעבך' זה בחינת ענוי התענית שמרעיב את עצמו. וכן אמרו רבותינו ז"ל במדרש (דברים רבא ד, ט): "ויענף וירעבך", 'שהתענו מקדם שאכלו את המן למרק האכילה שבמעיס', כי המן הוא בחינת אכילה דקדשה הנ"ל, שזוכין על ידה ליחד קדשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין, שזה אין זוכין כי אם על-ידי תענית. ועל-כן התענו מקדם שאכלו את המן.

ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל (מכילתא בשלח): 'לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן', כי עקר התורה הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פ): "כל מצותיך אמונה", שזה אין זוכין כי אם על-ידי שמשבר תאות אכילה על-ידי תענית עד שזוכה לאכילה דקדשה שהיא בחינת מן וכנ"ל, כי הא בהא תליא. על-ידי שלמות האמונה זוכה שיהיה אכילתו מאכל שנתברר וכו', [כמו שמבאר שם בהתורה הנ"ל], דהינו אכילה

שהיא בחינת נגיעה בעלמא במזבח הקדוש, כי הקדשה שבבחינת החלל הפנוי שהוא תכלית הצמצום בחינת דם הוא בתכלית המעוט בהעלם גדול בבחינת נגיעה בעלמא כנ"ל, אבל החלב נתהפך לכו אל הקדשה כנ"ל, ועל-כן הוא נאכל לכו על המזבח. אבל שניהם מכפרין, הדם והחלב, ואדרבא, הכפרה תלויה בדם יותר מבחלב (מבאר בדברי רבותינו ז"ל), כי עקר התקון והכפרה הוא על-ידי תקון האמונה שנתתקן ביותר על-ידי זריקת הדם על המזבח, שנתגלה על-ידי-זה שגם בהחלל הפנוי בתכלית הצמצום בבחינת דם, נסתור ונעלם אלהותו רק שהוא בצמצום גדול בבחינת נגיעה בעלמא, אבל על כל פנים גם שם נעלם אלהותו ועל-ידי-זה נתחזקה האמונה, שעל-ידי-זה עקר הכפרה כנ"ל. כי עקר התחזקות האמונה צריכין להתחזק כנגד הכפירות הבאים על-ידי הקשיות שאי אפשר לישבן (מבואר בדברי רבינו ז"ל), שזה נתתקן על-ידי זריקת הדם על המזבח. ועל-כן עקר הכפרה על-ידי דם הקרבן וכנ"ל:

יא וזה בחינת מליחה, שצריכין למלח את הבשר כדי להוציא ממנו כל הדמים, כי מלח זה בחינת תענית ויסורין שהם מִמָּרְקִין עוֹנוֹתָיו של אָדָם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבבכות ה): 'נאמר ברית במלח, ונאמר ברית ביסורין, מה מלח מממתקת

התעניית שעקר תקונו לשוב לה' יתברך על-ידי זה ולפשפש במעשיו ביום התענית לפתח ולנקב לבו האבן, כמו שכתוב בישעיה (נח, ה), והיא הפטרת יום הכפורים: "הכזה צום אבחרהו וכו', הלא זה צום אבחרהו פתח חרצבות רשע" וכו'. שעקר התענית לפתח חרצבות רשע, לפתח ולשבר את לבו ולהוציא ממנו כל הקשרי רשע. וכן כתב רבינו ז"ל בהחרוזים שלו הנדפסים בהקדמה (בספר ליקוטי מוה"ר יו): 'נקב לב האבן והאר לי משם' וכו'. נמצא שהזכיר תקון הלב בלשון נקיבת הלב. ועל זה מרמז כלי מנקב, שצריכין למלח את הבשר לפלט הדמים בכלי מנקב דיקא, אבל בכלי שאינו מנקב אין מועיל המליחה, אדרבא נאסר הבשר. זה רמז שהתענית ויסורין שהם בחינת מלח כנ"ל, אין מועילין כי אם כשזוכה לפתח ולנקב לבו האבן שכוונתו בשביל ה' יתברך כדי לשוב מרשעו שאז זוכה על-ידי התענית לגרש ולפלט כל הדמים רעים שהם כל התאוות ולזכות לאמונה שלמה, שהיא כפרה ותקון על הכל כנ"ל, אמן ואמן:

דקדשה. וכן כל מה שמשבר תאות אכילה ביותר על-ידי תענית ומקדש אכילתו, כן זוכה יותר לשלמות האמונה (כמו שמבאר שם, עין שם).

ונחזר אל הענין. נמצא שתענית הוא בחינת יסורין שהם 'ברית מלח'. ועל-כן צריכין למלח את הבשר כדי לפלט כל הדמים, שזהו בחינת תענית ויסורין שממרקין ופולטין מהאדם כל הדמים רעים שמהם באים כל התאוות רעות וכל החטאים חס ושלום שעל ידם נפגם האמונה, כי על-ידי התענית מכניעין הקלפות והתאוות היונקים מהדבור וכו', שהם בחינת גלות מצרים וכו', שהם בחינת התגברות הדמים רעים, שזה היה עקר גלות מצרים. נמצא שהתענית מכניע ופולט מהאדם הדמים רעים שהם הקלפות והתאוות שהם בחינת פגם אמונה וזהו בחינת מלח כנ"ל. ועל-כן צריכין למלח את הבשר, כי הכנעת הדמים הוא על-ידי מלח, שהוא בחינת יסורי התענית כנ"ל.

ועל-כן צריכין למלח בכלי מנקב דיקא, זה רמז על תקון

שלום ומחלוקת (ציצית א)

הבגדים על-ידן. אבל כשאינ תכלת של ציצית, אסור ללבש צמר ופשטים יחדיו. כי החצונים נאחזים

כשיש תכלת של ציצית אזי יש הכרעה ושלום בין חסד ודין, בין צמר ופשטים, ואזי נשלמין

שְׁמִירָה שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ בְּנוֹ יוֹתֵר, עַל־כֵּן בְּזִמְנֵי הַזֶּה שְׁאִין תִּכְלֹת, אֲסוּר כְּלָאִים בְּצִיצִית, כִּי אֵין בְּנוֹ כַח לְהַכְרִיעַ וְלַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם מַחְמַת שְׁאִין תִּכְלֹת, מַחְמַת שְׁאֲנַחְנוּ בְּגָלוֹת כְּנ"ל. וְעַל־כֵּן עָקֵר הַצִּיצִית שְׁלָנוּ הֵם רַק שֶׁל צֶמֶר כְּמוֹ שֶׁמִּסִּיק הַרְמ"א (או"ח ט, ב). כִּי דִי לָנוּ לְהַפְקִיעַ עֲצָמָנוּ לְהַמְשִׁיךְ לְכַנְנִיית לְעֲצָמָנוּ שְׁלֵא יִתְאַחֲזוּ יוֹתֵר, אֲבָל אֵין בְּנוֹ כַח עֲדִין לְהַפּוֹךְ אֶת הַגְּבוּרוֹת לְחֻסְדִּים, כִּי צִיצִית שֶׁל פֶּשֶׁתָן אֵינוֹ נוֹהֵג רַק בְּזִמְנֵי שֶׁהִיא תִכְלֹת שְׁאֵז יֵשׁ הַכְרָעָה וְשְׁלוֹם כְּנ"ל.

תנו לה מפרי ידיה (ציצית ה אות כד)

"הִנֵּה נִתְּתִי אֶלֶף כֶּסֶף לְאַחִידִי", זֶה בְּחִינַת הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהוֹכְרָחוּ לְהוֹצִיא וּלְהַחְזִיר אֶל הַקְּדוּשָׁה, לְתוֹן לְאַבְרָהָם כֶּסֶף וּרְכוּשׁ וְהוֹן רַב, שֶׁכֵּל זֶה הוּא בְּחִינַת נְצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁהוֹכְרָחוּ לְהַקִּיא וּלְהוֹצִיא וּלְהַחְזִיק אֶת הַקְּדוּשָׁה עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא שְׁרָצוּ לְשַׁלֵּט בְּשָׂרָה וְכו'.

הַתְּפִלָּה הִיא בְּחִינַת 'אִשָּׁה יִרְאֵת ה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (משלי לא): "אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל", וְכַמְבָּאֵר בְּהַתּוֹרָה 'וַיִּסַּב אֱלֹהִים' (סימן סב) מִקְרָא זֶה עַל עֵינֵי שְׂרָה שֶׁנִּלְקַחָה לְבֵית פְּרָעָה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הוֹצִיאָה מִשֵּׁם כָּל נְצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה, בְּחִינַת (משלי שם) "תְּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יְדֵיהָ" וְכו', עֵין שָׁם. וְזֶהוּ:

חלק לבם (תפילין ד אות ה)

מִיָּנִי פְּתוּלִים וְעַקְמִימִיּוֹת, וְכֹל אֵלוֹ הַעַקְמִימִיּוֹת שְׁבֹלֵב בְּחִינַת (תהלים לח) "לִבִּי סִחְרָחֵר" הֵם בְּחִינַת מַחְלֶקֶת דִּסְטְרָא אַחְרָא, בְּחִינַת (הושע י) "חֶלֶק לָבָם", כִּי הַסְטְרָא אַחְרָא הִיא בְּבַחֲנֵי

כָּל הַעַקְמִימִיּוֹת שְׁבֹלֵב, וּבְכַפְרֵט מִי שְׁפָגַם חֵס וְשְׁלוֹם בְּטַפֵּי הַמַּח, שְׁאֵזִי נִפְגַּם מַחוּ, וְאֵזִי נִתְעַקַּם לְבוֹ בְּכַמָּה מִיָּנִי עַקְמִימִיּוֹת כְּלִי שְׁעוֹר וְעַרְךְ, שְׁנִתְעַקַּם וְנִפְתַּל לְבוֹ בְּכַמָּה

שֶׁבְקִדְשָׁה שֵׁשׁ בֵּין הַצְדִּיקִים
הָאֲמִתִּיִּים כְּלוּ חֵד, כִּי אֵלוּ וְאֵלוּ דְבָרֵי
אֱלֹהִים חַיִּים, אִזִּי נִמְתַּק וְנִתְבַטַּל כָּל
מִינֵי מַחְלֶקֶת שֶׁל הַסְטָרָא אַחְרָא
שֶׁשָּׂרְשׁוּ מִמַּחְלֶקֶת שֶׁבְקִדְשָׁה.

מַחְלֶקֶת, כְּמוֹכָא בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּסִימָן
כו). וְזֶה הַמַּחְלֶקֶת שֶׁל הַסְטָרָא אַחְרָא
בְּחִינַת עֲקֻמִּימִיּוֹת שֶׁבִּלְבָב שָׂרְשׁוּ בְּכֹמֶה
מִינֵי הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת מִבְּחִינַת מַחְלֶקֶת
שֶׁבְקִדְשָׁה וְכִשְׂמֵאֲמִין שֶׁמַּחְלֶקֶת

אמונה בחינת ראייה

(תפילין ו אות יב)

כָּלֵל, כִּי בְּאֲמַת אֵינוּ רוֹאֶה אֶת הַצְדִּיק
כָּלֵל מֵאַחַר שֶׁלְפִי דַעְתוֹ אֵינוּ צְדִיק כִּי
אֵינוּ מֵאֲמִין בו, נִמְצָא שְׂאִינוּ רוֹאֶה
אֶת הַצְדִּיק כָּלֵל, אֲבָל יִשְׂרָאֵל רָאוּ אֶת
מֹשֶׁה וְהֵאֱמִינוּ בו, שְׁזֶה עֵקֶר רְאִית פְּנֵי
הַצְדִּיק. וְעַל־יְדִי־זֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם
הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחִין, וְעַל־יְדִי־זֶה נִגְאָלוּ
מִמְצָרִים בְּלֵיל שְׁמוּרִים, שֶׁהָאִיר
עֲלֵיהֶם אִז הָאֲרֶה גְדוּלָה מִשֶּׁם שֶׁלֹּא
כִּסְדָּר כְּפִדּוּעַ בְּכּוֹנוֹתֵי.

עֵקֶר יְצִיאַת מִצְרַיִם הָיָה בְּזִכּוֹת רְאִית
פְּנֵי הַצְדִּיק, בְּחִינַת 'וְרָאָךְ וְשָׂמַח
בְּלָבוֹ' כִּנ"ל, וְכֵן כָּל יִשְׂרָאֵל רָאוּ פְּנֵי
מֹשֶׁה וְהֵאֱמִינוּ בו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת
ד): "וַיֵּאֱמָן הָעָם". כִּי עֵקֶר הָרְאִיָּה הוּא
כְּשֶׁהוּא בְּאֲמַת וּבְאֲמוּנָה שְׂאִז נִקְרָא
'רְאִיָּה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב אֲדָמוֹר ז"ל
בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּסִימָן כו) שֶׁהֵאֱמִינוּ
בְּחִינַת רְאִיָּה, כִּי כְּשֶׁרוֹאֶה פְּנֵי הַצְדִּיק
וְאֵינוּ מֵאֲמִין אֵין זֶה נִקְרָא 'רְאִיָּה'

להתחיל כל פעם חדש – השם באחוריים

(קריאת התורה ו אות כא)

מְבַאֵר שֶׁקְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּצַבּוּר הוּא
לְהַזְכִּיר וּלְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם שֶׁיִּתְחַיל
בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, שְׁזֶה עֵקֶר קְבָלַת
הַתּוֹרָה, עַל־כֵּן מִתְחִילִין כָּל סֵדֶר שֶׁלֹּשׁ
פַּעְמִים בְּכָל שָׁבוּעַ, כִּנְגַד שֶׁלֹּשׁ פַּעְמִים
אֵהִיָּה שְׁגֵלָה ה' יִתְבַּרְךָ לְמֹשֶׁה בְּתַחֲלַת
הַגְּאֻלָּה שֶׁעֲקָרָה הָיָה מִתַּן תּוֹרָה, שֶׁהֵם
מִרְמָזִים שֶׁצְרִיכִין לְהִתְחַיל בְּכָל פַּעַם

תְּקַנּוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל לְהִתְחַיל כָּל סֵדֶר
וְסֵדֶר שֶׁלֹּשׁ פַּעְמִים בְּכָל שָׁבוּעַ,
דֵּהִינּוּ בְּשִׁבְת בְּמִנְחָה וּבְשַׁנִּי וְחִמְשִׁי,
שֶׁבְכָל אֵלוּ הַשְּׁלֹשׁ פַּעְמִים חוֹזְרִים
לְאַחֲרֵיהֶם וּמִתְחִילִין הַסֵּדֶר מִתְחַלְתּוּ,
וְאַחֲרֵיכֵן בְּשִׁבְת הַבֶּאֱה חוֹזְרִים
וּמִתְחִילִין הַסֵּדֶר מִתְחַלְתּוּ וְגוֹמְרִים
אוֹתוֹ, וְכֵן בְּכָל שִׁבְת וְשִׁבְת. כִּי כִּבֵּר

ומשֵׁלֶשׁ ומְרַבֵּעַ הוא בְּחִינַת שֵׁם הַוְיָה בְּרוּךְ הוא בְּאַחֲרָיִים, שְׁכוּתֵבִים תְּחִלָּה הַיּוֹד, וְאַחֲרֵיכֶּן י'ה', וְאַחֲרֵיכֶּן י'ה'ו' וְכו', נִמְצָא, שְׁחֹזְרִים בְּכָל פֶּעַם לְאַחֲרָיו לְתַחֲלַת הַשֵּׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שְׁחֹזְרִים בְּכָל פֶּעַם וּמִתְחִילִין מִחֲדָשׁ, וְנִכְנָן מְבָאָר בְּהַתּוֹרָה וְיִסָּב אֱלֹהִים" בְּסִימָן סב חֶלֶק א, שֶׁהִתְחַלָּה בְּכָל פֶּעַם זֶה בְּחִינַת הַשֵּׁם שְׁכוּתֵבִין בְּאַחֲרָיִים וְכו', עֵינֵי שָׁם] וְכֵן הוּא שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת שִׁיר פְּשוּט, כְּפֹל, מְשַׁלֵּשׁ, שֶׁהוּא י' י'ה' י'ה'ו', שְׁבֻכָל אֵלֹהֵי שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים חֹזְרִים לְאַחֲרָיִים לְתַחֲלָתוֹ וְאֵין גּוֹמְרִים הַשֵּׁם, וְאַחֲרֵיכֶּן מִתְחִילִין אוֹתוֹ וְגוֹמְרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא שֵׁם הַוְיָה בְּשִׁלְמוֹת, זֶה בְּחִינָה הַנִּלְשָׁא אַחֲרֵיכֶּן בְּפֶעַם הַרְבִּיעִי שֶׁהוּא בְּשִׁבְתַּת הַבְּאָה, מִתְחִילִין הַסֵּדֵר וְגוֹמְרִים, וְזוֹכִין לְבְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת שֶׁהִיא שְׁמָא דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלַם הַשִּׁיר וְהַגּוֹזֵן הַנִּלְשָׁא שֶׁהוּא שִׁיר פְּשוּט כְּפֹל מְשַׁלֵּשׁ וּמְרַבֵּעַ. כִּי פְּשוּט כְּפֹל מְשַׁלֵּשׁ, נִמְשָׁךְ בְּשֵׁלֶשׁ פְּעָמִים שְׁקָרָאוּ קִדְּם שְׁבַת, וּמְרַבֵּעַ נִמְשָׁךְ בְּשִׁבְתַּת, שֶׁהוּא הִתְחַלָּה וְהִגְמָר.

מִחֲדָשׁ. וְזֶה מְרַמֵּז מֵה שְׁמִתְחִילִין הַסֵּדֵר שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים, וּבְכָל פֶּעַם חֹזְרִים וּמִתְחִילִין אוֹתוֹ מִחֲדָשׁ, כְּנִגְדֵי שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים אֵהִיָּה הַנִּלְשָׁא. וְאַחֲרֵיכֶּן חֹזְרִים וּמִתְחִילִין בְּשִׁבְתַּת הַבְּאָה וְגוֹמְרִים הַסֵּדֵר בְּשִׁלְמוֹת, כִּי עַל־יְדֵי כָּל אֵלֹהֵי הַתְּחִלּוֹת הַכְּלוּלִים בְּשֵׁלֶשׁ כְּנִלְשָׁא, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין אַחֲרֵיכֶּן לְהִתְחִיל וְלִגְמֹר בְּשִׁלְמוֹת. כִּי לִית רְעוּתָא טְבָא דְאַתְאָבִיד' (זוהר תרומה דף קכ"ג), מְכַל שְׁכָן עֲבָדָא וְעֵשְׂיָה טוֹבָה שְׁעוֹשִׂין בְּכָל פֶּעַם שְׁמִתְחִילִין בְּעִבּוּדַת ה', וְכֻלָּם מִתְקַרְבִּין וּמִתְקַבְּצִין לְעִזְרָתוֹ, עַד שְׁזוֹכָה לְהִתְחִיל וְלִגְמֹר עִבּוּדָתוֹ כְּרָאוּי, שְׁזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁאַחַר אֵלֹהֵי שֵׁלֶשׁ פְּעָמִים שְׁמִתְחִילִין הַסֵּדֵר מִתְחַלְתּוֹ בְּכָל פֶּעַם וְאֵין גּוֹמְרִין אוֹתוֹ, אַחֲרֵיכֶּן מִתְחִילִין אוֹתוֹ בְּשִׁבְתַּת וְגוֹמְרִין אוֹתוֹ, כִּי כֵן הַדְּבָר בְּעִבּוּדַת ה', שֶׁהוּא בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה וְכִנִּלְשָׁא:

כב וְכֵל זֶה הוּא בְּחִינַת שִׁיר פְּשוּט כְּפֹל וּמְשַׁלֵּשׁ וּמְרַבֵּעַ, שֶׁהוּא הַגּוֹזֵן הַקְּדוֹשׁ שְׁזוֹכִין עַל־יְדֵי בְּחִינַת קְבֵלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא בְּחִינַת נְבוּאָה, שְׁנִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי כָּל הַתְּקוּנִים הַמְבֻאָרִים שֵׁם. כִּי שִׁיר פְּשוּט כְּפֹל

(בית הכנסת ה אות לב)

חֶלֶק לִבֵּם

הַיְחִיד שֶׁל חִבְרוֹ בְּלֵי עֲרוּב וְשִׁתּוּף. כִּי עֵקֶר אַחֲזִיזַת הַחִיצוֹנִים הוּא מִבְּחִינַת שְׁנוּי רְשׁוֹת בְּחִינַת מַחֲלָקַת, כִּי

תִּקַּן שְׁלֵמָה עֲרוּבִין לְשִׁבְתַּת, דְּהֵינּוּ שִׁיְהִיָּה אֶסוּר לְהוּצִיא אֶפִּילוּ מִבֵּית לְבֵית מְרֻשׁוֹת הַיְחִיד לְרְשׁוֹת

שנבנה על-ידי שלמה דיקא, כמו שכתוב (ויקרא כו, ב): "את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו" (כמו שכתוב במקום אחר בליקוטי תנאין סימן טז), כי שבת הוא בבחינת שלמה, בחינת "שיר השירים אשר לשלמה" שנתעורר בשבת כידוע.

ועל-כן שלמה המלך שהוא בבחינת שבת שלום, שאז הוא עקר כבישת ארץ-ישראל בחינת 'והיה בהניח ה' וכו' מכל אויביו' וכו' כנ"ל, על-כן הוא דיקא תקן ערובין לשבת, שלא להוציא בשבת משום רשות לרשות חבירו בלי ערוב ושתוף, כדי שלא לעורר בשבת שום שנוי רשויות. ששמוציאין מאחד לחברו, אף-על-פי ששניהם רשות היחיד, הוא כעין ברור שאסור בשבת, שלא לעורר אז שום מחלקת חס ושלום, כי אז הכל שלום כנ"ל, על-כן תקן שלא להוציא מרשותו לרשות חבירו כי אם על-ידי ערוב ושתוף, שיתערבו וישתתפו הרשויות יחד על-ידי הפת שנותנין, כדי שיחשבו כלם כאחד ולא יהיה ביניהם שום שנוי רק שלום ואחדות, שזהו עקר ענין ערוב כמבאר בדברי רבותינו ז"ל בגמרא. ועל-כן צריכין שלא יקפיד אחד על חברו, וכן תקנו כמה דברים בערוב ושתוף מפני דרכי שלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (גיטין נט). כי עקר הערוב הוא בשביל בטול המחלקת, שממשם אחיזת החיצונים המתגרים על

הסטרא אחרא הוא בחינת כפירות שהוא בחינת מחלקת, בחינת (הושע י, ב): "חלק לבם" כמבאר במקום אחר (בסימן סב). ועקר אחיזת המחלקת הוא בששת ימי החל, שבהם אחיזת העץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת מחלקת, שממשם בחינת אסור ומתיר פשר ופסול וכו', שצריכין לבררם על-ידי פסקי הלכות של ששה סדרי משנה כידוע, שבשביל זה צריכין יגיעה גדולה כל מי שאינו עוסק בתורה, שצריך ליגע עצמו בל"ט מלאכות, לברר הברורים על-ידי הל"ט מלאכות אם יתנהג בהם כראוי. ואפילו כשזוכין לברר הנצוצות בימי החל על-ידי הל"ט מלאכות, עדין אינם שבים ועולים למקום מנוחתם בשלום, עד שבא שבת שהוא בחינת שלום, בחינת שבת שלום, שאז הוא בחינת נייחא לעלאין ותתאין, ואז דיקא "יתפרדו כל פועלי און" (תהלים צב, י) שכל השונאים והאויבים המתגרים על כבישת ארץ-ישראל בכל ימי החל, כלם בטלים אז, כי אז 'כל שולטני ורגזין ומארי דדינין כלהו ערקין' וכו' (וזה תרומה דף קלה), ואז הוא נייחא לכל הנצוצות. כי אז בשבת הוא בחינת "והיה בהניח לה' אלהיה מכל אויביו", שזה הוא בימי שלמה, שהוא מלך שהשלום שלו שהוא בחינת שבת [כמובא בדבריו ז"ל בהמעשה של בן המלך שנחלף (ספורי מעשיות מעשה יא), עין שם]. על-כן שבת מאיר להבית המקדש

כבישת ארץ-ישראל וכו' פנ"ל. ועל- כן היה התקון על-ידי שלמה דיקא שבנה הבית שאז נכבשה ארץ-ישראל וכנ"ל:

בירור המאכלים על ידי אמונה (נשילת ידים א)

אמונה כמובא, וכמו שכתב רבינו (במאמר 'ויסב' סימן סב) שברור המאכלים הם על-ידי אמונה בבחינת 'ורעה אמונה', וזה נעשה על-ידי ארץ-ישראל בבחינת "שכן ארץ ורעה אמונה" (תהלים לו, א), ששם נזוּנֵין מאמונה שעל ידה כל הברורים.

אכילה ותפלה הם בחינה אחת, הינו בחינת ברורים שנעשה על-ידי תפלה ואכילה כמובא (עין בסימן ב). ועל-כן עקר קדשת האכילה הוא רק בארץ-ישראל שמשם נמשך כל השפע, כי ארץ-ישראל הוא בחינת אמונה, וכל הברורים נעשין על-ידי

בירור המאכלים על ידי אמונה (נשילת ידים ד אות ה)

האכילה כמבאר במקום אחר (בסימן סב) בחינת "ורעה אמונה" (תהלים לו, א). אבל על ידי שפגמו בארץ ישראל ופגמו באמונה, על כן צריכין לצום להכניע מזונא דגופא על-ידי הצום.

כשזוכין לאמונה שלמה אין צריך לצום, כי על ידי האמונה אזי האכילה בבחינת מזונא דנשמתא, שזהו בחינת אכילת ישראל הפשרים בחינת אכילת שבת, כי על ידי אמונה עקר ברור

תיקון המאכלים על די אמונה (נשילת ידים ו אות יב)

ברורים. וזה בחינת כל הטרחות והיגיעות שטורחין בהתבואה עד שנעשה לחם, שהם: החרישה והזריעה והקצירה והברור ממץ ותבן, ואחר-כך: לטחנו ולנפותו ולנקותו מסבין ומרסין וכו'. וכל זה

אכילת ישראל צריכה להיות בקדשה גדולה, ועקר האכילה המשביע את האדם הוא הלחם, ועל-כן יש בו עשרה מצוות, כמו שכתוב בטור ושלחן ערוך (קסז, ד), כי צריכין לברר התבואה והלחם בכמה

נמשך מחטא אדם הראשון שחטא ו היה באכילה שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שאז נגזר עליו "בועת אפיק תאכל לחם" וכו' (בראשית ג, ט), שהם כל המלאכות והיגיעות הנ"ל עד שנעשה לחם, והכל בשביל ברורים לבער הרע והפסלת ולברר הטוב. ועל-כן באמת עקר הברור ברוחניות נעשה על-ידי ישראל, על-ידי עשר מצוות הנוהגות בפת כנ"ל. וכל אלו הברורים לברר הטוב מהרע האכל מהפסלת, לנקות התבואה ממץ ותבן שהם בחינת הקלפות הקודמין לפרי, הכל הוא לברר האמונה הקדושה שפגם בה אדם הראשון, שהוא על-ידי שדוחין ומבערין מהמח הקשיות שיש בלב כל אחד, שמהם נמשכין כל מיני כפירות, שהם בחינת הקלפות בחינת מץ ותבן החופין על החטה כמובן בתקוני זוהרי ובזוהר הקדוש (פנחס דף רכז). לענין ברור ההלכה, שהוא בחינת לברר החטה ממץ ותבן.

פי הכל אחד, כי על-ידי האכילה

נמשך חיות להאדם, ועקר החיות הוא הדעת והחכמה, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה", ועל-כן המאכל בשרשו בפרט הלחם שהוא העקר, גבה מאד, כי משרש בו כח וחיות שהוא בחינת 'חכמה', להחיות את האדם ולקשר נפשו בגופו. אבל מחטא אדם הראשון יש סביב הלחם פסלת הרבה שהם מץ ותבן וכו', שהם בחינת הקשיות, שהם בלבול הדעת שמסבבין את המח עד שאין יכול להבין ההלכה על בריה שהם דיני התורה הקדושה, שבשביל זה צריכין להתיגע מאד לברר ההלכה מהקשיות שהם בחינת מץ ותבן, כמו שאיתא בתקוני זוהר כנ"ל. וביותר צריכין לברר הלחם מהקשיות והפסולות שרוצים לבלבל את האמונה הקדושה שזה העקר. כי עקר תקון האכילה הוא על-ידי אמונה כמו שכתוב במקום אחר (בסימן סב), כי עקר קיום הדעת ושלמותו הוא על-ידי האמונה כמבאר בדבריו ז"ל כמה פעמים (שיחות הר"ן ריו).

כל ששת ימי החל יש בהם אחיזת המחלקת הנמשך מעץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת כשר ופסול

הלכה פסוקה

(שבת ו אות ד)

טהור וטמא וכו', שהם בחינת ששה סדרי משנה שיש בהם מחלקת הרבה, שכל זמן שאין מבררין

כל ששת ימי החל יש בהם אחיזת המחלקת הנמשך מעץ הדעת טוב ורע שהוא בחינת כשר ופסול

מתבטל זְהַמַּת הַנְּחֹשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרַע שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. כִּי שַׁבַּת אֲגִיז עַל אָדָם הָרֵאשׁוֹן כְּמוֹ שְׂאִיטָא בְּזִהְרֵי הַקְּדוּשׁ (תְּרוּמָה קלח.).
על-כֵּן אָז הוּא בְּחִינַת בְּרוּר הַהֵלֶכָה כְּמוֹבָא.

הַהֵלֶכָה פְּסוּקָה מִשְׁתַּלְּשֵׁל מִשָּׁם הַמַּחְלָקֶת דְּסִטְרָא אֲחָרָא חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי ז"ל בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת (סִימָן סב). אָבֵל בְּשַׁבַּת הוּא בְּרוּר הַהֵלֶכָה, כִּי שַׁבַּת הוּא בְּחִינַת שְׁבִיטָה וְנִיחָא בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת כִּי אָז

על ידי אכילה בקדושה נעשה יחוד גדול

(עירוכי תחומין 1 אות יב)

אִף הַנֶּפֶשׁ זְנָה אֶת הַגּוּף, מָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵא כָּל הָעוֹלָם וְכוּ' (בְּרִכּוֹת י.). וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת נַעֲשֶׂה יְחִוּד גָּדוֹל עַל-יְדֵי אֲכִילָה בַּקְּדוּשָׁה (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדֹמ"ר ז"ל בְּהַתּוֹרָה "וַיִּסַּב" וְכוּ' בַּלְקוּטִי א סִימָן סב), כִּי זֶהוּ כָּלֵל כָּל הַיְחִוּדִים כְּשֶׁמַּחְבְּרִין וּמַיְחָדִין כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשֶׁרֶשׁ חַיּוֹתָם, שֶׁהוּא מְחִיָּה אֶת כָּלָם.

הָאֲכִילָה מַחְבֵּרֶת הַגּוּף עִם הַנֶּפֶשׁ, שְׂזָהוּ בְּחִינַת יְחִוּד וְחִבּוּר וְכַלְלִיּוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּה' יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּחִינַת הַנֶּפֶשׁ לְגַבֵּי הַגּוּף שְׂמִיחָה וּמְקִים אוֹתוֹ הוּא בְּחִינַת הַחַיּוֹת שֶׁה' יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְקִים כָּל הָעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: 'הֵנִי חֲמֹשֶׁה בְּרַכִּי נִפְשִׁי כְּנֶגֶד מִי וְכוּ', מָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֵן אֶת כָּל הָעוֹלָם,

אכילת הצדיקים מבררת ניצוצות ומקרבת רחוקים

הָרְחוּקִים כִּי אִם מִי שְׂיֻכַּל לְהַעֲלוֹתוֹ לְקַדְּשֵׁת שַׁבַּת מִמֶּשׁ וְכוּ' ל. 'אָבֵל הֵלֵל מִדָּה אַחֲרַת הַיְתָה בּו' שֶׁהִיָּה עָנּוּ מְאֹד וְהוֹרִיד וְהַשְׁפִּיל עֲצָמוֹ מְאֹד לְכָל הָרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁהִתְגַּבֵּר לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשַׁת שַׁבַּת לְכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הֵם שָׁם. שְׂזָהוּ בְּחִינַת חֲנוּכָה שְׂמִמְשִׁיכִין קְדוּשַׁת שַׁבַּת לְמִטָּה לְבַחֲבִינַת יְמֵי הַחַל מִמֶּשׁ, שְׂזָהוּ בְּחִינַת

שְׂמֵאֵי שֶׁהִיָּה קַפְדָּן לֹא הָיָה רוּצָה לְאָכַל כִּי אִם כְּשֶׁהִמְאָכַל נִתְקַדַּשׁ בַּקְּדוּשַׁת שַׁבַּת עַל-יְדֵי שֶׁהִזְמִינָה לְשַׁבַּת. אָבֵל בְּלֹא זֶה לֹא רָצָה לְהַעֲלוֹת הַמְּאָכַל שֶׁל חַל לְקַדְּשֵׁת שַׁבַּת, שְׂזָהוּ בְּעֲצָמוֹ מִה שֶׁלֹּא רָצָה לְקָרֵב גְּרִים הָרְחוּקִים שֶׁהֵם בְּבַחֲבִינַת חַל לְהַעֲלוֹתָם אֶל הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת שַׁבַּת. כִּי לֹא רָצָה לְקָרֵב

הרחוקים להמשיך להם קדשת שבת, וכן נהג בענין המאכלים כנ"ל, כי המשכת קדשת אכילת שבת לאכילת ימי החל והמשכת קדשת שבת על הרחוקים מאד הם בחינה אחת כנ"ל. וגם על ידי האכילה בעצמה של גדולי הצדיקים הם מבררים ניצוצות ונפשות ומקרבים רחוקים על ידי זה [כמובן במקום אחר (סימן סב)].

מה שלא נהג שמאי שלא אכל כי אם כשהזמין תחלה לשבת. כי הלל אמר 'ברוך ה' יום יום' וכו', הינו שהיה מתגבר להמשיך קדשת שבת על המאכל אף על פי שלא הזמינו לשבת. וכמו כן היה מקרב רחוקים אף על פי שלא הכינו עצמן כראוי שהיו ראויים לקדשם בקדשת שבת, כי הוריד והשפיל עצמו לכל

יצר הרע - מחלוקת (תענית ב)

הקדושה, על כן נתעוררו עליו דינים חס ושלום, שהם בחינת מחלקת ומשם באים הצרות חס ושלום, שהם כנגד רצונו, בחינת מחלקת, ולתקן זאת גוזרין תענית שהיא תקון המחלקת כנ"ל, כי הפלל שכנגד כל מיני מחלקת התקון הוא תענית.

'אין יסורין בלא עון' (שבת נה.) והעון הוא בחינת מחלקת, כי עקר יניקת הסטרא אחרא והיצר הרע הוא ממחלקת [כמבאר בדברי רבינו ז"ל]. נמצא, שעל ידי העוונות שפגם במחלקת שנתן כח חס ושלום להסטרא אחרא החולקת על

בירור האכילה על ידי אמונה (תענית ד אות כה)

טוב ורע, שהוא פגם אמונת חכמים, נדון במוותרות האכילה. ועל ידי זה היתה מפלתו מאחר שבררו הטוב ממנו שהוא חיותו על ידי האכילה דיקא וכנ"ל. ועל כן היתה מפלתו בשעת הסעדה דיקא וכנ"ל.

עקר ברור האכילה על ידי אמונה [כמו שמבאר במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן סימן סב)]. ועל כן הזמינה אסתר את המן על סעדתה, כי היא אכלה בקדושה גדולה עד שבררה כל הטוב מהמן בשעת הסעדה. והמן, שהוא פגם אכילת עץ הדעת

כל הימים מקבלים כח מההתחלה

(חטיכה א)

מההתחלה, וכח ההתחלה הולכת עם כל הימים, בחינת תענית, בחינת שם הוי"ה באחרים, שאות הראשונה הולכת עם כל האותיות, כמו שכותבין יוד, יוד ה"י וכו', וזה בחינת גרות חנכה, שבתחלה מדליקין גר אָחד, ואחר כך א"ב, ואחר כך אב"ג, נמצא שגור ראשון הולכת עם כל הימים, כי כל הימים מקבלין כח מן התחלת חנוכה העבודה שהתחיל לעלות אל השכל שהוא גר ראשון של חנכה, ואחר כך כל מה ששכלו מוסיף והולך בכל יום כל הימים מקבלים כח מההתחלה, כי כל ההתחלות קשות כנ"ל.

גר חנכה בכל יום מוסיף והולך, כי אסור לעמוד על מדרגה אחת, רק צריך להוסיף קדשה בנפשו בכל יום ויום, ושיהיה שכלו מוסיף והולך בכל יום ויום וזה שמוסיפין בכל פעם על הגר הראשון והגר הראשון קים בכל הימים, כי כשמדליק בליל שני שני גרות הם כנגד לילה ראשונה ושניה, וכן בליל שלישי וכו', נמצא שהגר הראשון של לילה הראשונה הולכת עם כל הגרות של כל הלילות, זה בחינת מה שכתב רבנו (בסימן סב) שכל התחלות קשות, מחמת שהוא יוצא מהפך אל הפך, ואחר כך כל מה שהולך ומתקדש יותר, כל העבודות של כל הימים מקבלים כח

תענית מכניע הג' שרים

(אבר מן החי א את ג)

בשעת השחיטה, כי שם מקומם לצאת דרך שם, כי הדים הוא הנפש ויציאת ועלית הנפשות הוא דרך שם כנ"ל.

ועל-כן מחמת ששם עקר הנפש, ועל-כן שם תלוי החיות, ומחמת זה נאחזים שם ביותר הקלפות, כי קנה ונפש ונרידין הם בחינת 'שלישת שרי פרעה' שהם עומדים שם לינוק מהדבור והנפש

אין שחיטה אלא מן הצואר, כי השחיטה היא להכניע כח הבהמיות ולהעלות הנפש מחי למדבר. ועל-כן צריך לשחט מן הצואר דיקא, דהינו הקנה והושט והנרידין שהם סמוכים לכלי הדבור. ועל-כן תקון השחיטה על ידם דוקא, כי דרך שם יוצאים הנפשות בבחינת (שיר השירים ה, ו): "נפשי יצאה כדברו". ועל-כן לשם מתכנסים כל הדמים

הנפשות בשעת שחיטה לצאת דרך בית השחיטה. אזי אם יהיה גם המפרקת פתוח ונחתך, יבואו וירוצו הדמים לשם גם כן, ומחמת שאין שם מקום יציאתם, על-כן יחזרו ויבלעו באברים, כי דרך המפרקת אין הנפש יוצאה ועולה דרך שם, כי המפרקת היא הערף שהוא עומד אחורי הקדשה ויונק מהנפש והדבור בעת שמתגברים שלשת שרי פרעה הנ"ל. ועל-כן עקר תקון השחיטה הוא לשחט רק השלשה הנ"ל, להכניעם, לגלות בית השחיטה, להוציא הנפש מבחינת מצר הגרון, להעלותה דרך שם מחי למדבר כנ"ל. ועל-כן מקום השחיטה במצר הגרון, אבל כשיהיה נפתח גם המפרקת, יפלו הדמים והנפשות לשם שזהו הפך השחיטה וקלקולה כנ"ל:

ג וזהו שמבאר בדברי רבינו במאמר 'דרשו ה' ועזו', שהשחיטה היא בחינת תענית, עין שם. כי הוא בחינת תענית ממש, כי תקון התענית שעל ידו מכניעין השלשה שרים הנ"ל ומוציאין הנפש והדבור ממצר הגרון, שכל זה נתקן על-ידי השחיטה בצנאר, על-ידי סכין של שחיטה וברכת השחיטה כנ"ל, עין כל זה במאמר 'ויסב אלהים' (בסימן סב).

שיוצא דרך שם תמיד, בבחינת 'נפשי יצאה כו' וכנ"ל. ובפרט בבהמה שהנפשות שיש שם הם בחינת נפשות העשוקים שירדו ונפלו ממדרגתם ממדבר לחי, ונטל מהם הדבור, כי הבהמה אין לה כח הדבור. ועל-כן בבהמה השלשת שרי פרעה שהם השלש קלפות הנ"ל, הם שם בתקף והתגברות יותר. כי בחינת הדבור, בחינת הנפשות כבוש אצלם, כי שם מתגבר רוח הבהמיות שהוא בחינת הקלפות הנ"ל וכובשים את הנפש שהוא בחינת הדבור אליהם עד שיורד הנפש ממדרגתו לגמרי, ממדבר לחי כנ"ל. ועל-כן צריך לשחט מן הצנאר הנ"ל, לשחט הקנה וושט וורידיו, להכניע שלשת שרי פרעה ואזי לשם מתכנסים ויוצאים כל הדמים, שהם הנפשות, ויוצאים ועולים מחי למדבר על-ידי הברכה והסכין של שחיטה.

ב וזה שאסרו רבותינו ז"ל (חלין כא. לב), לעשות 'גיסטרא', דהינו שלא לחתך המפרקת בשעת שחיטה, שלא להבליע הדם באיברים, כי צריך להוציא את הנפש ולהעלותה מחי למדבר דרך הצנאר דוקא, בבחינת 'נפשי יצאה בדברו' כנ"ל. ועל-כן אם יחתך גם המפרקת, דהינו הערף, אזי מחמת מרוצת ורדיפת הדמים, שהם

יצר הרע – מחלוקת (ריבית ה אות א)

כָּל כַּח הַיֵּצֵר הָרַע בְּיוֹתֵר הוּא עַל-יָדֵי ז"ל בְּעֵצֶם גְּנוּת הַמַּחְלָקָת, מַחְלָקָת, כְּמוֹ שֶׁמֵּבְאָר בְּהַתּוֹרָה שְׁעַל-יָדֵי-זֶה נִחְרַב בַּיִת שְׁנֵי וְכוּ', וַיִּסַּב וְכוּ', וְכֵמוֹ שֶׁהַפְּלִיגוֹ רְבוּתֵינוּ וְעֵדִין לֹא חִזְרָנוּ לְאַרְצֵנוּ עַל-יָדֵי-זֶה.

מה שאפשר להבין, מצוה להבין, ומה שאי אפשר, צריך לסמוך על אמונה (שם אות נב)

וְאִמּוּנָה וְכַנ"ל. וְהֶעֱקַר שִׁיחָהּ הַכֹּל בְּאֵמַת לְאֵמָתוֹ וְכֹל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְבַאֵר בְּכֹתֵב וְלֹא בְּעַל פֶּה, כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאֵמַת וְהָאִמּוּנָה הוּא לְכֹל חַד כְּפֹנִים מֵה דַּמְשֵׁעַר בְּלִבָּיהּ, כְּמוֹ שֶׁשִּׁמְעָתִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ ז"ל. אֲבָל הַנוֹטִים מִן הָאֵמַת מִחֲמַת הַבְּלִי הָעוֹלָם, הֵם מְהַפְּכִים הַסֵּדֵר וּבְמִקּוֹם שֶׁצָּרִיכִין אֵמַת, דֵּהִינוּ בְּחִינַת דַּעַת לְהַבִּין הַדְּבָר עַל בְּרִיו הֵם אוֹמְרִים שֶׁמִּבְטָלִין דַּעַתָּם וְסוֹמְכִין עַל אִמּוּנָה, וּבְמִקּוֹם שֶׁצָּרִיכִים אִמּוּנָה הֵם אוֹמְרִים שֶׁחֲפָצִים רַק לְהַבִּין הָאֵמַת בְּדַעַתָּם.

וְזֶה בְּחִינַת הָאִסּוּר 'לֹא יִהְיֶה כְּלִי גִבֵּר עַל אִשָּׁה', שֶׁבְּמִקּוֹם שֶׁצָּרִיכִין אִמּוּנָה, בְּחִינַת אִשָּׁה כַּנ"ל, לֹא יִהְיֶה עָלֶיהָ כְּלִי גִבֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֵמַת, בְּחִינַת דַּעַת שְׁלֵא יִהְרַס לְחֵקֶר שֵׁם לְהַבִּין הַדְּבָר בְּדַעַתוֹ. וְלִהְפֹךְ 'לֹא יִלְבַּשׁ גִּבֵּר שְׁמֵלַת אִשָּׁה', שֶׁבְּמִקּוֹם

'לֹא יִהְיֶה כְּלִי גִבֵּר עַל אִשָּׁה וְלֹא יִלְבַּשׁ גִּבֵּר שְׁמֵלַת אִשָּׁה' (דְּבָרִים כב, ה). כִּי אִישׁ וְאִשָּׁה זֶה בְּחִינַת אֵמַת וְאִמּוּנָה. וְצָרִיךְ לְזַהֵר שְׁלֵא לְהַחְלִיף כְּלֵיהֶם וּבְגִדֵיהֶם, שְׁלֵא יִהְיֶה נִכְשָׁל בְּאִשָּׁה זָרָה חֵס וְשְׁלוֹם, שֶׁהוּא בְּחִינַת כְּפִירוֹת וְאִמּוּנוֹת כּוֹזְבֵיכוֹת, כִּי אֵמַת הוּא בְּחִינַת הַדַּעַת, וְאִמּוּנָה הוּא דְבָר שְׁאִין בּוֹ טַעַם, אֲךָ עֵקֶר הָאִמּוּנָה עַל-יָדֵי הָאֵמַת בְּבְחִינַת 'צָדֵק כֹּד אֶתְחַבְּרַת' בְּאֵמַת' וְכוּ'. כִּי מִי שֶׁחֲפָץ בְּאֵמַת לְאֵמָתוֹ הוּא מְבִין בְּמִי צָרִיכִים לְהֵאֱמִין וְכַנ"ל, אֲבָל מִי שֶׁמְטַעֵה אֶת עֵצְמוֹ וְכֹרוֹף אַחַר הַבְּלִי הָעוֹלָם וַיֵּשׁ לוֹ פְּנִיּוֹת שֶׁל כְּבוֹד וּמִמּוֹן וְתַאֲוֹת עוֹלָם הַזֶּה הוּא מַחְלִיף וּמַהֲפֵךְ הַסֵּדֵר, כִּי בְּאֵמַת מֵה שֶׁאֶפְשָׁר לְשַׁכֵּל אָנוּשִׁי לְהַבִּין, מַצּוֹה לְהַבִּין הַדְּבָר עַל בְּרִיו וְמֵה שְׁאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין צָרִיכִין לְסַמֵּךְ עַל אִמּוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה וַיִּסַּב אֱלֹהִים וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת אֵמַת

שלא אפשר להבין האמת, שהוא בחינת גבר, בחינת (תהלים מה, ד-ה) "חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך, והדרך צלח רכב על דבר אמת ועונה צדק" וכו', שזה נאמר על התלמיד חכם האמתי שלוחם מלחמתה של תורה ומברר דרכי התורה באמת לאמתו. וכמו שפרש רש"י שם שזה נאמר לענין מלחמתה של תורה ועל שם זה נקרא גבר, ואסרה התורה עליו שילבש שמלת אשה, שהוא בחינת אמונה, כי במקום שיכולין לברר האמת בדעת, צריכין לבררו על-פי דרכי התורה ולא להפך האמת והדעת האמתי ולשקר בהאמת על-ידי אמונה ואמן:

אחיזת הסטרא אחרא ממחלוקת

(ראשית הגז א)

ממחלוקת. ועל-כן הבגדים שהם בבחינת פסקי הלכות, בבחינת חלוקא דרבנן, על-כן הם שמירה מן הקלפות, והם בבחינת תקון הברית, כי הם בחינת תקון המחלוקת כנ"ל. ועל-כן צריך לתן ראשית הגז לכהן, כי לכהן הוא בחינת ברית שלום ועל-ידי ראשית הגז שנותן לכהן על-ידי זה נעשין הבגדים בבחינת שלום שהוא בחינת פסק הלכה שעושה שלום בין המחלוקת כנ"ל. ועל-כן ההוראה נתנה לכהנים, כמו שכתוב: יורו משפטיו ליעקב כי

עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא מן המחלוקת, כי הם בבחינת מחלוקת, כמוכא במאמר ויסב אלקים (בסיקן סב), וכל זה נעשה על-ידי פגם עץ הדעת שהוא בחינת פגם הברית שעל-ידי זה נתערב טוב ורע ונתערב הדעת ומזה נעשה מחלוקת שהוא מעורב הדעת ומשם יניקתם כנ"ל. ועל-כן הפסקי הלכות הם תקון לזה, כי על-ידי שמבררין ההלכה האסור והמתור ומכריעין בין המחלוקת שבקדשה ונעשה שלום, על-ידי זה נכנע מחלוקת הסטרא אחרא שיניקתם

בחינת ברית שלום, כמו שכתוב: "הנני נתן לו כו' והיתה לו ברית כהנת עולם", דהינו העבודה. ועל-כן בשעת עבודה שלובש בגדי כהנה מתר בהם שעטנזו, אדרבא, זה עקר מצותם, כי מחמת שהוא בתכלית השלום אזי יכול להכריע ולעשות שלום אפלו בין צמר ופשתים שהם שני הפכים. וזהו תכלית השלום, כי עקר מעלת השלום כשעושים שלום בין שני הפכים, כמו שכתב רבנו גרו יאיר (בסימן ט). ועל-כן עקר מצות בגדי כהנה שיהיה מכלאים כנ"ל:

על-ידי שהם בבחינת שלום הם יכולים להכריע הפסק הלכה ולהורות כי זה בחינת שלום כנ"ל. ואזי הבגדים בבחינת שמירה ותקון על-ידי בחינת שלום שהוא בחינת פסקי הלכות כנ"ל:

וזה בחינת אסור שעטנזו, כי צריך לשמר הבגדים ממחלקת, דהינו צמר ופשתים שהם בחינת מחלקת, כי הם שני הפכים כנ"ל בהלכות כלאי בגדים (הלכה א). והבגדים צריכין להיות בבחינת שלום. ועל-כן הכהן בשעת עבודה שאז הוא בתכלית השלום, כי העבודה היא

על ידי אכילה נעשה יחוד (קדושין א)

שנוהגין חתן וכלה להתענות קדם החפה, כי התענית הוא תקון תאות אכילה שעל-ידי-זה חוזרת פנים בפנים, כמובא שם במאמר "ויסב", עין שם היטב, ועל-כן מקדם מתענין כדי לתקן תאות אכילה, ואחר כך מרבין בסעדה דיקא והיא סעדת מצוה בחינת אכילה בקדושה, כי על-ידי-זה נעשה היחוד בבחינת אפין באפין כנ"ל. ועל-כן הסעדה היא עקר החפה, כמובא בגמרא.

סעדת המשתה של נשואין היא עקר החפה, כמובא בדברי רבותינו ז"ל בגמרא (עין סוכה כה:), כי עקר שלמות הפכוד והמלכות בבחינת פנים הוא על-ידי אכילה כתקונה דיקא, וכמובא במאמר "ויסב אלקים" (סימן סב) שעל-ידי האכילה נעשה יחוד בבחינת אפין באפין בבחינת (רות ב, יד): "ויאמר בעז אל רות לעת האכל", - דיקא, "גשי הלם", עין שם. וזהו בחינת התענית

הלכה - שלום

(יבום ג אות ו)

אָסור וּמֵתָר, כְּשֶׁר וּפְסוּל, טָמֵא וְטָהוֹר
כְּמוֹכָא. וְעַל-יְדֵי שְׁבֵת נִתְבָּרְרִים
הַשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, הֵינּוּ שְׁנֵת־בְּרַר
הָאָסוֹר וְהַמֵּתָר, כִּי עֵקֶר תְּקוּן וּבְרוּר
שֶׁל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל נִשְׁלַם בְּשֵׁבֵת כִּי אִז
נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם וְנִתְבָּרַר הַהֵתֵר מִן הָאָסוֹר
וְכוּ', כִּי עֵקֶר שְׁלֵמוֹת תּוֹרָה שְׂבָעַל פֶּה,
דִּהְיִנּוּ הַלְכָה פְּסוּקָה בְּבְרוּר הוּא
בְּשֵׁבֵת שְׂאֵז נִכְלָל הַכֹּל בְּרֹאז דְּאָחַד
בְּבַחֲיִנַת הוּא אָחַד וְשִׁמּוֹ אָחַד.

עֵקֶר הַשְּׁלוֹם עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֻכְמִים,
כִּי הַחֻכְמִים הֵם בַּחֲיִנַת תּוֹרָה
שְׂבָעַל פֶּה וְהֵם מְבָרְרִים הַהֲלָכָה
הָאָסוֹר וְהַמֵּתָר וְכוּ' כַּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם גְּדוֹל וְנִתְבַטַּל הַמַּחְלָקַת
וְהַשְּׂנְאָה, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל
בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן סב). וְזֶה בַּחֲיִנַת שְׁבֵת
שְׁלוֹם שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֻכְמִים,
כִּי בְּשֵׁבֵת נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם וְנִתְבָּרַר
הַהֲלָכָה, כִּי שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל הֵם בַּחֲיִנַת

יניקת הרע מומחלוקת (שם אות טא)

חֻכְמִים, שְׂדוּרְשִׁין אֶת הַתּוֹרָה
וּמְבָרְרִין הַהֲלָכָה, וְזֶה בַּחֲיִנַת "דִּרְשׁ
טוֹב לַעֲמוֹ", כִּי כָּל זְמַן שְׂאִין מְבָרְרִין
הַהֲלָכָה אִזִּי הוּא בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי י"א, כ"ז):
"וְדִרְשׁ רָעָה תְּבוֹאֲנֹו", כְּמוֹ שְׂכָתַב
רַבְּנּוּ ז"ל בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן ח), כִּי אִז
עֵדִין מַעֲרַב טוֹב וְרַע, אֲבָל כְּשֶׁמְבָרְרִין
הַהֲלָכָה אִזִּי נִתְבָּרַר הַטוֹב מֵהַרַע, וְאִזִּי
הוּא בְּבַחֲיִנַת "דִּרְשׁ טוֹב" וְכוּ',
וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׂמְבָרְרִין הַהֲלָכָה בַּחֲיִנַת
"דִּרְשׁ טוֹב", עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַטַּל
הַמַּחְלָקַת וְנִתְרַבֶּה הַשְּׁלוֹם. וְזֶה
בַּחֲיִנַת "וְדַבֵּר שְׁלוֹם", כִּי עַל-יְדֵי
"דִּרְשׁ טוֹב" עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה הַשְּׁלוֹם
כַּנ"ל.

שְׁלוֹם גְּדוֹל הִיָּה עֵקֶר תְּקָף הַנֶּסֶם שֶׁל
פּוֹרִים, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (אִסְתֵּר ט, ל'),
"וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְּהוּדִים דְּבָרֵי
שְׁלוֹם וְאַמֶּת". וְכֵמוֹ שְׂמִסְמִיַּת
הַמְּגִילָה, "דִּרְשׁ טוֹב לַעֲמוֹ וְדַבֵּר
שְׁלוֹם לְכָל זֶרְעוֹ". כִּי עֵקֶר הוּא
הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא תְּקוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת
וְהוּא הַהֶפֶךְ מִמֶּשׁ מִשְׂנֵאֵת עֲשׂוֹ הַמֶּן
אִישׁ צָר וְאוֹיֵב, וְעַל-יְדֵי הַשְּׁלוֹם עֵקֶר
הַכְּנַעְתּוֹ, כִּי יִנְיָקְתוּ רַק מִשְׂנְאָה
וּמַחְלָקַת וְכְמוֹכָא בְּמָקוֹם אַחֵר,
וְהַשְּׁלוֹם נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲמוּנַת
חֻכְמִים. וְזֶה בַּחֲיִנַת "דִּרְשׁ טוֹב לַעֲמוֹ
וְדַבֵּר שְׁלוֹם" וְכוּ', "דִּרְשׁ טוֹב" זֶה
בַּחֲיִנַת תְּקוּן תּוֹרָה שְׂבָעַל פֶּה, אֲמוּנַת

אמונה כאילו רואה (הפקר ונכסי הגר ד אות ד)

וְחֶשֶׁךְ, בְּחִינַת "יִשֵּׁת חֶשֶׁךְ סְתָרוֹ", וְשֵׁם עֶקֶר הָאֱמוּנָה שְׁצָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה עַד שֶׁתֵּאִיר לוֹ הָאֱמוּנָה כְּאִלוֹ רֹאֵה בְּעֵינָיו כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ זְכוֹרָנוּ לְבִרְכָּהּ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת עֲלִית הַשְּׁחַר בְּחִינַת "וְאַרְח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם", כִּי הֵם מִתְחַזְּקִים בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה מִתּוֹךְ חֲשֻׁכַת לַיְלָה עַד שֶׁעוֹלָה וּמֵאִירָה לָהֶם כְּשֶׁמֶשׁ בְּצַהָרִים.

"עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכַנּוֹר אָעִירָה שְׁחַר" נֹאמֵר עַל קִימַת חֲצוֹת כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל. וְזָהוּ "אָעִירָה שְׁחַר", שֶׁעֶקֶר הַתְּקוּן בְּשִׁבִיל לְעוֹרֵר וּלְהַקִּיץ וּלְהַעֲלוֹת הָאֱמוּנָה הַנִּפְּוֵלָה שֶׁהִיא בְּחִינַת אֵילַת הַשְּׁחַר, כִּי אֱמוּנָה הִיא בְּחִינַת שְׁחָרוֹת מַחְמַת שֶׁעֶקֶר הָאֱמוּנָה הוּא רַק בְּמָה שְׁאִין יוֹדְעִין, וְדָבָר הַנִּסְתָּר וְנִעְלָם הוּא בְּחִינַת שְׁחָרוֹת

עיקר האמונה על ידי שלום (שם אות לט)

שְׁלוֹם כּוֹלֵל כָּל הַתְּקוּנִים שְׁבָעוּלָם, כִּי קָדָם כָּל תְּקוּן כְּשִׁישׁ אֵיזָה חֲסָרוֹן וּפְגָם בְּיָדָי אֵין שְׁלוֹם, וְכִשְׁמַתְקִינִים זָהוּ בְּחִינַת שְׁלוֹם שְׁנֹשְׁלָם הַדְּבָר בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל כֵּן לֹא מֵצֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלֵי מַחְזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, כִּי עֶקֶר כָּל הַתְּקוּנִים הֵם עַל יְדֵי הַעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת. וְעֶקֶר תְּקוּן הַעֲצוֹת הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁלוֹם בְּכִינַת "וְעֵצַת שְׁלוֹם תְּהִיָּה" וְכוּ', כִּי מִקְדָּם תְּקוּן הַעֲצָה הִיְתָה הַעֲצָה חֲלוּקָה לְשִׁתִּים, שֶׁהִיָּה חֲלוּק לְבוֹ וְלֹא הִיָּה יוֹדֵעַ לְתַת עֲצָה בְּנַפְשׁוֹ. וְעֶקֶר הַתְּקוּן עַל יְדֵי שְׁזוּכָה לַעֲצָה שְׁלֵמָה בְּחִינַת שְׁלוֹם בְּחִינַת עֲצַת שְׁלוֹם כְּנ"ל וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁלוֹם שְׁאִין לְבוֹ חֲלוּק עַל ה', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה 'וַיִּסַּב' (בְּסִימָן סב) שֶׁעֶקֶר הָאֱמוּנָה עַל יְדֵי שְׁלוֹם, עַיִן שָׁם.

שְׁלוֹם כּוֹלֵל כָּל הַתְּקוּנִים שְׁבָעוּלָם, כִּי קָדָם כָּל תְּקוּן כְּשִׁישׁ אֵיזָה חֲסָרוֹן וּפְגָם בְּיָדָי אֵין שְׁלוֹם, וְכִשְׁמַתְקִינִים זָהוּ בְּחִינַת שְׁלוֹם שְׁנֹשְׁלָם הַדְּבָר בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל כֵּן לֹא מֵצֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּלֵי מַחְזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, כִּי עֶקֶר כָּל הַתְּקוּנִים הֵם עַל יְדֵי הַעֲצוֹת עֲמֻקּוֹת. וְעֶקֶר תְּקוּן הַעֲצוֹת הוּא עַל יְדֵי בְּחִינַת שְׁלוֹם בְּכִינַת "וְעֵצַת

אמונה הוא רק במה שאין מבינים (פקדון ה אות ו)

בְּאֱמוּנַת חֲכָמִים כָּל כֶּף עַד שִׁיאֲמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ, דְּהֵינּוּ שִׁיאֲמִין בְּגִדְל כַּח

מִי שְׂרוּצָה לְחוּס עַל חֵיוֹ צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵה' יִתְבָּרַךְ עַד שִׁיתְחַזֵּק

צדקתם של הצדיקים אמתיים עד שבודאי תקנו גם אותו ויעלו אותו מעלה מעלה אם יאחז עצמו להיות דבוק בהם כל ימי חייו, כי אמונתו בעצמה שמאמין בהצדיקים ומתקרב אליהם יקר מאד מאד, כי אמונה היא רק בדבר שאין מבינים בשכל, כמו שמבאר במקום אחר. ועל כן

צריך להאמין בעצמו באמונה אף על פי שלפי שכלו וידיעתו בעצמו הוא רחוק מאד מה' יתברך, אף על פי כן צריך להאמין באמונה שגם מעט הנקודות הטובות שבו יקרים מאד אצל ה' יתברך וכאשר הבנתי כל זה משיחתו הקדושה זכרונו לברכה.

יצר הרע - כפירות (שומר ש"ב אות י')

לפס כמו שכתב רבנו זכרונו לברכה במאמר ויסב אלקים (סימן סב), עין שם, ומשם נמשכין כל המחלקת שבעולם שכלם באים מבחינת מחלקת היצר הרע ששרשו כפירות.

באמת עקר המחלקת הוא מחלקת היצר הרע שחולק על האדם ורוצה להורידו לשאול תחתיות חס ושלום, ועקר היצר הרע הוא בחינת חקירות וכפירות שהוא בחינת חלק

תאוות אכילה ושתיה ראשי התאוות (זוקי כוכוון א)

בחינת תאוות אכילה ושתיה שהם ראשי התאוות שכל התאוות נמשכין אחריהם, כמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה 'ויסב אלהים' (סימן סב).

המבטח זה השן זה בחינת תאוות רעות שנמשכין מבחינת צומח מבחינת יסוד המים, כמובא שם, וזה בחינת מבטח שהוא השן

ברסלב'ר חסיד

כל דרגא ודרגא שאתה רוצה לזכות, הוא אך ורק ע"י התורות של רביה"ק, והם הערובה היחידה להינצל מהבלי העוה"ז ולהתקדש ולהתעלות בתורה ותפילה. אי לכך, קבוע לעצמך סדר קבוע בו אתה עוסק והולך עם התורה הזמנית, בג' דברים אלו:

א. "ללמוד את התורה" [והליקוטי הלכות שעליה] בבקיאות.

"כ"י צריכים ללמוד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה" או בעומק העיון "כ"י יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאד על-פי פשוטן של דברים" "ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספריו הקדושים כי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה על-פי פשוטו ככל. אשורי הזוכה ללמוד ולהתמיד בהם הרבה" (חיי"מ שמו"ו, שמו"ז).

ב. "לעשות מתורות תפילות" – להתפלל על התורה, הן ע"י אמירת תפילתו של מוהרנ"ת הן בהתבודדות בשפתך האישית.

"אף על פי שבתחלה יכול להיות שיזדמה לו שהתורה הזאת אינה מדברת מהכרחיות שלו, ומהחסרונות והפגמים שלו באותו העת, אף על פי כן כשייתחיל לדבר על ידי אותה התורה בודאי יעזרהו השם יתברך ויוכל להכניס כל שיחתו שם, ואת כל אשר עם לבבו יוכל לפרש על ידי כל תורה ותורה". "ואמר: שעדין לא עלו שעשועים כאלו לפני השם יתברך כמו אלו השעשועים שנעשין מתפללות אלו שעשועים מן התורות" (הקדמת ליקו"ת).

ג. "לילך עם התורה" – לקשר את חיי היום - יום אל התורה; הן הדברים של קדושה, כגון ציצית ותפילין, תורה ותפילה, שבת ומועדים וכיו"ב. הן צרכי הגוף, אכילה ושתייה, שינה ושיחת חברים וכיו"ב. "ואפלו בקצת מקומות אשר לפום ריהטא בהשקפה ראשונה אין מבינים היטב איך נוגע הענין הזה לעבודה לפי מדרגתו, אף על-פי-כן באמת יש שם עצות נפלאות והתעוררות נורא לשוב אליו יתברך ממקום שהוא שם ואם תשים עיניך ולבך שם היטב בודאי תמצא גם שם עצות ודרכים טובים לפי מדרגתך" "ותבקש מהשם יתברך שיאיר עיניך לזכות לזה להבין הדברים היטב למעשה, כי כל דבריו זכרוננו לגרבה, כלם נצרכים ומכרחים לעבודות ועצות טובות לעבדו יתברך" (שיחות הר"ן קל"א). "ויהיה כל העבודה רוחנית על פי התורה הזאת הן התורה ותפילה ומצות ועבודת השם הכל על פי התורה הזאת, וכן כל העבודות הגשמיות, אכילה ושתייה, ושינה ושיחה עם הבריות ומשא ומתן, הכל על פי התורה הזאת. ולחשב תמיד בה בשכבך ובקומך ובכלתך בדרך וכו' תהיה כל מעינה בה. מי שמקים זאת, בודאי יזכה לכל הברכות אפילו בגשמיות בעולם הזה, כי התורה נותנת חיים גשמיים גם כן ועשר וכבוד ונכסיו מצליחים וכו', ומכל שכן שיזכה בזה לחיי עולם הבא ולזכות לכל המדרגות שבעולם שאדם צריך לזכות" (מכתבי שמואל, פג).

קונטרס זו יצא לאור ללומדי
התורה הזמנית - התורה שבה
הולכים יחד אלפים מאנ"ש בארץ
ובתפוצות

**ע"י ארגון 'תמימי דרך'
בשיתוף 'תורות והלכות'**

להצלחת

הרה"ח ר' בנימין יעקב נתן בן
איטא וויצהנדלר

ובני ביתו

בכל מילי דמיטב

בסיוע 'לטייל בתורתו'

המעוניין להשתתף בהוצאות
הקונטרסים וספרי תורות והלכות
יפנה לפל'

0548531995